Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган.

№ 53 (5464)
МАРТЫН
14
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1948 он

Сэн 20 мүнгэн

Бурят-Монголой АССР-эй бүхы ажалшад болбол республикынгаа урда байгаа зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, алдарта ойн баярааа хүндэтэйгөөр угтахын тулада хүсэ шадалаа хайрлахагүй бэзэ гэжэ партийн Областной Комитет этигэнэ.

(„БМАССР-эй 25 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэл тухай" ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоолһоо).

Алдарта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха

Болохоео байгаа алдарта һайндарлалгые — БМАССР-эй 25 жэлэй ойе — нэрэтэй түрэтэйгөөр угтаха тухай республикын ажалшадта хандаһан партийн Областной комитедэй тогтоол болбол бүхы арад зоной дунда тон халуунаар угтагдаба.

Республикыгы ажахын ба культурын саашанхи дэбшитын хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн предприятинуудай, МТС-удай, колхозуудай, культурна эмхи зургаануудай коллективуудай шэнэ шэнэ патриотическа үүсхэл оролдолго гүйдэ мэргэжэлнүүд үдэрһөө үдэртэ абтажа байна. Механизированнэ шэлэй заводой эрэгтэй эмэгтэй хүдэлмэришэд ба инженертехникэй шэлые һунаан тэтэлгын шэнэ хурдахамал арга-методые шудалжа оробо. Завод дээрэ бии байгаа бүхы машинануud дээрээ энэ арга-методые пабтэрүүлэгэд байбал, шэд болбол продукци гаргалгаяа саашадань ехэдхэхэ угаа ехэ арга-боломжотой болохо байна. Паровозо-бүтээлгын завод өөрэ үхэлэн зохеолгын ба уралан нарижуулгын дурадхалнуудай ороолго тэһалгаяатүйгөөр ургажа байна. Эдээнэе үйлэдбэри дээрэ хэрэглэгдэ байхада угаа ехэ аша үрэ ба ямалта үгэжэ шадаха юм. Байкало-Селенгинскэ пароходствын коллектив болбол ашаг олзотойгоор хүдэлмэрилхэ ба гүренэй тэдхэмжэһээ ирсаха эрхэ-нүүхэсэлые пароходстводо үгэжэ шадаха доторой арга-боломжые ба ресурсануудые шэнжүүлэн олоһон байна юм. Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхоз болбол республика дотор хамагай томо, колхоз хооронэй гидростанцинуудай нэгэниинь боложо шадна гидростанци барижа эхилхэ бэ энэ барилгые ойн баярай үдэр хүртэр дүүргэхэ гэһэн һайшаалта үүсхэл гаргана. Культура ба экономикын институдай научна хүдэлмэрилгэшэд Бурят-Монголой түүхын талаар капитальна ном бичехын тулада угаа ехэ эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Нимэнүүд гайхамшагта жэшээнүүдые угаа олоор хэрэгэлэ болохо байна. Эдэ жэшээнүүд болбол ойн баярта бэлэдхэлэй хүдэлмэриин хады шэнэхэн ехэ патриотическа дүхэстэйгээр ябажа байһаниие эли тодоор гэрэлэлжэ үгэнэ. Олон тээһээ урдажа ерэһэн гол горхонуудые шилэхэрэ угаа ехэнүүд мүрэнүүд ба далайнуудые болодог байнабшуу. Эгэл тэрээн шэнги, ниитын зорилгодо шэглүүлэгдэһэн олон ондоо коллективүүдэй оролдолго болбол шилэн нэгэдхэ сэгнэшэгүй ехэ удхашаһартай үйлэдбэриин шэнэнүүд ба ехэнүүд һамжалтануудые түрүүлэн гаргадаг байна.

Республикын ажалшадай ниитэ политическэ ба үйлэдбэриин эдэбхиие хаража баясаад, ойн баярта бэлэдхэлэй талаар зарим предприятинуud, колхозуud болон культурно-үлгэрэлэй эмхи зургаануудай ехэхэн гэгэдэлнүүдые харгүй үнгэрхэ болоо һаа тоншье буруу болохо байна. Зарим аймагуудта ойн баярта бэлэдхэл тоншье һунаан ябуулагдажа байна гэхэдэ үлүүдүүлжэ хэлэһэн хэрэг бэшэ юм.

Мүрысөөе эмхидхэжэ ба зоригжуулжа, тэрээнэй гол шэнэнинь болохо уряалтай парторганизацинуудай зүгһөө өөрынгөө энэ үүргые ханганалтагүйгөөр бэелүүлжэ байһаниие ганцаараа газарта бэлэдхэлэй хүдэлмэри һула муугаар ябуулагдажа байна.

Хэблэлэ толилогдоһон «Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэл тухай» өөрынгөө тогтоол дотор ВКП(б)-гэй Обком болбол хаа хаанагүй ажалшадай суглаануудые үнгэрэжэ, түс суглаануud дээрүүр ойн баярта бэлэдхэхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсүүлхые бүхы парткомуудые уялгаһан байха юм. Партийна организацинуудые болбол эдэ олониитын суглаануud дээрүүр ойн баярай удхашинар тухай хөөрэхэ үгэхэ; энэ 25 жэлэй туршада большевистскэ партийн хүтөлбэри доро республикыгы ажалшадай ябажа гараһан алдарта зам тухай хөөрэжэ үгэхэ; хаанта Россин хамагай гэгэдэнги хизаарнуудай нэгэниинь байһан аад, мүнөө һалбаран мандажа байгаа Советскэ Социалистическэ Республикэ болоһон Бурят-Монголой урдань ямар байһан ба мүнөө ямар болоһон тухай хөөрэхэ үгэхэ; советскэ засагай жэлнүүдэй туршада Ленинско — Сталинска национальна политикын үнэлэһэ һуури дээрэ түйлагаһан илалтануудай агуулха байһаниие бодото жэшээнүүдэр харуулха уялгатай. Гэхэтэй хамта, ойн баярта бэлэдхэлэй талаар коллектив бүхэнэй тодорхой уялгануud эдэ суглаануud дээгүүр зүбшэн хэлсэгдэхэ зэргэтэй. Республикын ойн баярта бэлэдхэлэ зорюулагдаһан суглаануud болбол идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ бэ ажалхэрэгтэ большевистскэ еһоор хандалгын журэмай үндэһэн дорэ үнгэрэгдэхэ еһотой.

Гаһын хамта, ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой тогтоолые үлбшэн хэлсэхэ талаар үнгэрхэдөө суглаануудыешье үнгэрөгөгүй предприятинуud, колхозуud ба эмхи зургаануud бии байна юм. Энэнэ тухай Хориин, Зэдын, Кударын аймагуудһаа мэдээсэлнүүд ирэжэ байна. Ойн баярта бэлэдхэлэй талаар ниитэ-политическэ хүдэлмэриие дэлгэрүүлгые хойшо тавижа байһан партийн дурсагдаһан аймагуудай айкомуud ехэнэ алдуу гаргажа байһаниинь өлитэ байнабшуу.

Энэ шухалын шухала политическэ кампаниде еһо гэдэгээр хандажа, тус колхозой гү, али предприятиин коллективэй анхаралые практическа эорилгонуудые шиидхэлгэдэ хандуулжа, коллективэй гэшүүн бүхэнэй зохеон-бүтээлэй адэбхидэ зүб шэглэлтэ үгэхын ороондо юрэнхы ба тодо һөөр бэшэ шиидхэбэринүүд суглаануud дээгүүр абтажа байһан баримталануud бии байна. Республикын ойн баярай хүндэлдэ долгэрүүлэгдэһэн мүрысөөнэй шалгар ехэтэй байжа, өгэ аша үрэ үгэхын тулада тус мүрысөөндэ хабзаршадай үмэнэ тон эли ба тодо зорилгонуud табигдаха ёһотой. Эдэ зорилгонуud болбол Обкомой бюрогой тогтоол соо заагдаһай. Тиимэһээ эдэ зорилгонуудые коллектив бүхэнэй эрхэ-байдалда тааруулан болбосоруулха хэрэгтэй. Тиигэд бэйбал хүдэлмэрилэгшэ бүхэн ниитын хэрэгэй түлөө ку хаха байһаараа, өөрынгөө хүсэл оролдолтые юунэй түлөө зорюулха байһанаа мэдээд хүдэлмэрилхэ болоноошуу. Хориин аймагай хэдэн колхозуудай суглаануud дээгүүр абтаһан социалистическэ уялгануud айхабтар юрэнхы бэ задгай шапартай байха юм. Жэшээлхэдэ, тус уялгануud дотор «малай үбэлжэлые амжалтатайгаар үнгэргэхэ», «хабагай тарилгада жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ» гэгэд лэ үнгэрөгөөһэн байха юм. Иимэ юрэнхы уялгануud болбол социалистическэ мүрысөөе еһотой һайнаар дэлгэрүүлжэ, колхозник бүхэнэй зохеон-бүтээхы үүсхэлые гаргуулха ябадаг хаха байна.

Республикыгы ойн баярай үдэрые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын зорилгоор олониитын эдэбхи оролдолтые үйлэдбэриин шэнэ шэнэ амжалтануудые түйлаха ябадалда таглаг оруулжа, ажалшан арадай политическэ ба үйлэдбэриин шэнэ дэбжалтые толгойлхо гэгэшэ партийна организацин бүхэнэй большевистскэ нэрэ-хүндын хэрэг мүн.

Бурят-Монголой АССР-эй 25 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ

Нүхэд хүдэлмэришэд, колхознигууд, албахаагшад!

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ МҮРЫСӨӨНДЭ УЛАМ ОЛООРОО ОРОЛСОЕ!

☆ ☆ ☆

Мүрысөөндэ түрүүлэгшэдэйдэ

Механизированнэ шэлэй завод нэгэдэхи кварталай түсэб дүүргээ

Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой коллектив (директорынь нүхэр Спиридонов партийна организациинь секретарь нүхэр Л. Курхай) шэнэ стахановска табанжэлэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлэн ажаллажа, 1948 оной түрүүшын 2 һара соо ажалай гайхамшагта ехэ аммжалтануудые туйлаа. Тиин энэ мүрысөөн хадаа, «Бурят-Монголой республикын 25 жэлэй ойн һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэл тухай» ВКП(б)-гэй Обкомой бюрогой түүхэтэ тогтоолой гараһанһаа хойшо улам хүсэтэйгөөр дэлгэржэ шэл бүтээгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд стахановска вахтада жагсан, Бүхсоюзна рекорд туйлатараа ажаллаһан байна.

Мүнөө механизированнэ шэлэй заводой коллектив иимэ габшагай ажалайнгаа ашаар мартын 8-да 22 үдэрөөр уридшалан 1948 оной нэгэдэхи кварталай түсэбые дүүргэбэ. Заводой коллектив өөһэдынгөө туйлаһан аммжалтануудые улам арбидхахын түлөө мүнөө 5 хоногой ба декадна хүдэлмэриин түсэбүүдые табижа ажалладаг болобо.

Мүнөө заводой коллектив һаяын үдэртэ заводойнгоо бүхы түхеэрэлтэнүүдтэ ойр зуурын заһабарилга хэхэ гэжэ шиидээ. Энэнэй урда жэлнүүдтэ иимэ заһабари хадаа бүхэли һара соо хэгдэдэг байгаа һаань, мүнөө жэлдэ энэ заһабариие 12—13 үдэр соо дүүргэхэ гэһэн түсэб табяад байна.

Механизированнэ шэлэй заводой коллектив республикынгаа 25 жэлэй ойн үдэр хүртэр шэл бүтээн гаргалгын 8 һарын даалгабариие дүүргэхэ бүхы арга-боломжонуудые хүсэд байгуулжа шадаа.

ТҮСӨБЭӨӨ ГАДУУР 3 ПАРОВОЗ

Болохоео байгаа областной партийна конференциие ажалай аммжалтануудаар угтахын тула паровозо-бүтээлгын заводой олон мянган түрүү хүнүүд социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, шэнэ үндэр уялгануудые абажа байна.

Паровоз хабсаралгын цехын коллектив байгша оной түрүүшын кварталай түсэб мартын 26-да дүүргээд, түсэбөөе гадуур гурбан паровоз үтэхэбди гэһэн уялга абаһан байна. Мүн өнөөдөрөө гадна, эдэнэр областной конференциин нэгэдхэ үдэртэ апрелиин түрүүшын декадын түсэб хоер хоногоор уридшалан дүүргэхэ уялга абанхай.

Мастер-коммунист А. И. Мордовцевай участогайхнд мартын үйлэдбэриин түсэбые 7 хоногоор урид гүйсэдхэхэ уялга абаба.

Мүнөө паровозо-бүтээгшэдэй түрүү стахановцууд абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэхын түлөө стахановска вахтада жагсанхай. Жэшээлхэдэ, коммунист строгальщик нүхэр И. И. Кириенко гэгшэ үдэр бүри 280 процент хүртэр нормоео дүүргэнэ. Тэрээнтэй суглаа ажалладаг нүхэд Кочеткова, Шибулатов болон бусад мүн лэ стахановска вахтада жагсажа ажалай үндэр бүтээсэнүүдые түйладаг болобо.

Ие. Очиров.

СЕЗОННО ТҮСЭБ ДҮҮРГЭЭ

Бурмонголлестрест мартын 11-эй үдэр. 9 хоногоор уридшалан модо отололгын сезонно түсэб дүүргабэ. Модо отололгын талаар Эрийска мехлесопункт, Байгалай, Курбын леспромхозууд ба Онохойн лесокомбинат түрүүлэн ябана.

Мүнөө, Бурмонголлестрестын хабаатай предприятинууд нүхэр Сталиндаа эльгээһэн бэшаг соогоо абаһан социалистическэ уялтынгаа болзор соо модо шэрэлгын түсэбые дүүргэхэ зорилгые урдаа табяад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

ХҮСЭЕЭ ЗАНГИДАНА

Курбын леспромхозодо хүдэлмэрилжэ байһан Хориин аймагай 6 колхозууд 1948 оной мартын 1-эй байдалаар сезонно модо отололгын түсэбые 117 процент, модо таллуулгын түсэбые 150 процент дүүргэһэн байба. Гэбэшье, эдэ 6 колхозууд 20 мянган кубометр модо шэрэхэ түсэбтэй байһан аад, ороондоо 7304 кубометр шэрэжэ энэ талаар ехэхэн гэгэлэтэй байгаа. Һаяхан болоһон үйлэдбэриингөө суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн колхознигууд болбол Республикын 25 жэлэй ойн һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэл тухай ВКП(б)-гэй Обкомой тогтоолые бэелүүлэн, стахановска вахтада жагсажа, модо шэрэлгын түсэбые мартын 20 хүртэр үлүүлэн дүүргэхэ гэһэн дурадхалнуудые оруулһан ба эдэ дурадхалнууд бүхы модошодой зүгһөө һайшаагдаба.

Энэ жэлдэ Дээдэ-Курбын сомоной Калининай нэрэмжэтэ ба «Арбижал» колхозуудай модошод модо шэрэлгын ба отололгын түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэжэ мүрысөөндэ түрүүлэн ябана. Калининай нэрэмжэтэ колхозой модо отологшод эгэшэ дүү хоер Бориева гэгшэд гар хүрөөгөөр модо отололго дээрэ үдэр бүриингөө даалгабариие 150 процент хүртэр дүүргэнэ. Мүн Долгор Пыдыпова хүбшэтэ хүрөөгөөр модо отололгые шудалжа ажалай үндэр бүтээсэ туйладаг болоо.

Мүнөө мартын түрүүшын 10 хонот соо Хориин аймагай нилээд олон колхозууд модо отололгын ба шэрэлгын сезонно түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэжэ ба дүүргээдүй колхозууд һаяын үдэрнүүдтэ сезонно түсэбөө дүүргэхын түлөө хүсэеэ зангидан тэмсэжэ байна.

Х. Рыгзыновз.

ШЭНЭ УЯЛГА

Хандагайн мехлесопунктда хүдэлмэрилжэ байһан Хориин аймагай «Гигант» колхозой модошод (бригадирынь Капорский) модо отололгын сезонно түсэбые үлүүлэн дүүргээд, мүнөө модо шэрэлгын түсэбые дүүргэжэ байна. Тус колхозой модошод Бурят-Монголой республикын 25 жэлэй ойн хүндэлэлдэ модо шэрэлгынгээ сезоной түсэбые мартын 20 хүртэр 10 процентээр үлүүлэн дүүргэхэбди гэһэн шэнэ уялга абаа.

Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиин модошод (бригадирынь Намсараев) модо отололгын түсэбые дүүргээд, мүнөө шэрэлгын түсэбые баһал үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Н. Антонов.

Мүрысөөнэй долгин үргэдэнэ

Улан-Удын судно-заһабарилгын заводой партийна организацинин коммунистнууд болбол Областной XV-дахи партконференци нэгэдэхэ үдэрые ажалай үндэр туйлалтануудаар угтаха гэжэ шиидэбэд. Тиин, социалистическэ мүрысөөе бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, флодой заһабарилгада бип байгаа дутагдалнуудые усадхан март һарын түсэбые болзорһоонь 10 хоног урид дүүргэжэ, Областной партконференциин нэгэдхэ үдэртэ «Шкирятов» пароходой ба «Пушкин» катерай болон № 30, 9, 46 баржануудай заһабариие дүүргэжэ, тушаахэ гэһэн уялгануудые абаа.

Манай коммунистнууд түс-тустаа дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абана. Жэшээлхэдэ, шудхалгын цехын формовщик нүхэр Орлов март һара соо табан һарын даалгабариие, Котельщик, коммунист нүхэр Карпов ба электросварщик Воронин гэгшэд энэ һара соо хоер һарынгаа түсэб дүүргэхэ гэһэн уялгануудые абабад.

Мүнөө эдэ уялгануud хэрэг дээрээ бэелүүлэгдэжэ эхилээ. «Шкирятов» пароходой ба «Пушкин» гэжэ катерай заһабарилга дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан коммунистнууд үйлэдбэриингөө даалгабариие үндэр бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэд. Коммунист Орлов пароходой детальнуудые шудхаха зуураа, халаанайнгаа нормые 2,5 дахин, нүхэр Карпов ба тэрэнэй бригадынхид халаанайнгаа даалгабариие 300-һаа дээшэ процент дүүргэнэд. Мартын түрүүшын үдэрһөө хойшо электросварщик Воронин урданайхиһаа хоер дахин ехэ бүтээсэтэйгөөр ажаллана.

Мүн баржануудые заһабарилдаг бригада хүтэлбэрилэгшэнь коммунист нүхэр Малыгин үндэр амжалтануудые туйлана. Тэрэшэлэн «Бурядай 10 жэл» пароходой командынхид өөрынгөө капитан, коммунист нүхэр Можаровай хүтэлбэри доро хүдэлмэрилжэ, пароходоо болзорһоонь урид заһабарилжа тушааһан байна. Мүнөө энэ команда гэгдэлтэй ябаһан бригадануудай хүдэлмэридэ туһалжа байха юм.

Ив. Львов,
Судно-заһабарилгын заводой парторганизацин секретарь.

Эрхим амжалтануудаар угтахань

«Бурмонголстрой» трестын электро-механическа мастерскойн коллектив республикынгаа 25 жэлэй ойн һайндэрлэлгые үйлэдбэриин үндэр амжалтануудаар угтахын тула социалистическэ мүрысөөе үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлбэ.

1948 оной түрүүшын 8 һарын даалгабариие республикынгаа ойн һайндэр болтор дүүргэхэ, үдэр бүхэнэйнгөө даалгабариие 120 процентһээ доошо бэшэор, эрхим шапартайгаар бүтээхэ, уралан нэрижуулгын ба ухаалаг зохеолгын 5 һанамжануудые оруулхэ ба 10 электригүүд ба слесарьнүүдые бэлэдхэхэ гэһэн уялгануудые абаһан байгаа.

Мүнөө энэ мастерскойн коллектив абаһан уялгануудаа хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула эршэмтэйгээр хүдэлмэрилнэ. Февраль һарын туршада 88500 түхэригэй продукциие үйлэдбэрилэн тартажа, түсэбөө холо үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

ТҮРҮҮ БУРРЫБОЛОВПОТРЕБСОЮЗ

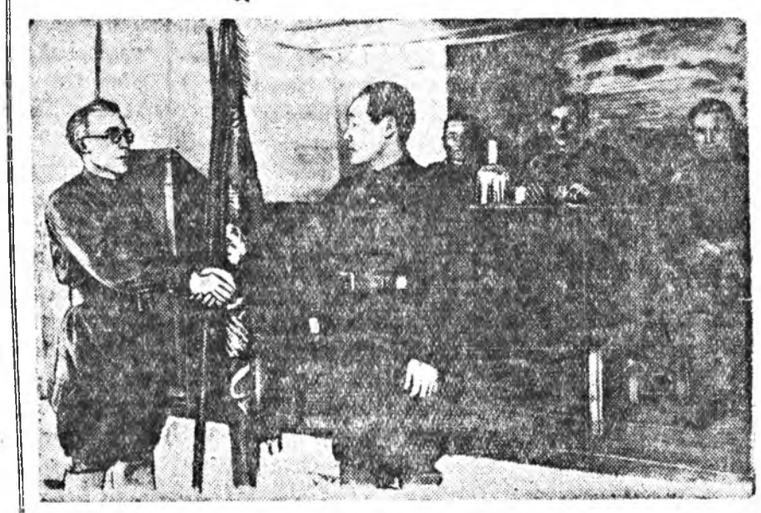

Гремяченскын рыбкооп республикын загаһашадай кооперациин системэ соо түрүү һуури эзэлэн ябана.

Мүнөө тус загаһашадай кооперациин хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа 25 жэлэй ой хүртэр эд бараанай эрьесын 8 һарын түсэбые дүүргэхэбди гэжэ социалистическэ уялга абаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буррыболовпотребсоюзай президиумэй түрүүлэгшыи орлогшо нүхэр Беняш гэгшэ Гремяченска рыбкоопын правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Бардамовта дамжуулгын Улаан туг барюулжа байна.

И. Красавцевай фото.

Газетэ, номуудые үргэнөөр тарааха

Манай арад — илагша алгуухэ арэд мүн. Советскэ хүнэй нэрэ алдарынь дэлхэй даяа хүндэлэгдэнэ. Манай ороондо байгуулагдаһан гайхамшагта агалаг һайхан советскэ демократи хадаа түрүү хүн түрэлтэнэй нанган тулынь болоо.

Дайнай һүүлэй сталинска шанэ табанжалдэй түсэбые дүрбэн жэлдэ дүүргэхэ гэһэн бүтэдэ-арадай гүн ехэ үүсхэлтэ хүдэлөөн далгаржэ, манай ороной экономическа хүсэ шадалые, арадайнгай духовно хүсэнэй айхабтар ехэ, арюун һайхан ба үндэр дээрэ байһаниие харуулна.

Советскэ арадай, тэрэнэй тоодо бурят-монгол арадай политическэ эдэбхи хэшээл, соел культура ба эрдэм гэгээрэлынь угаа ехээр ургаһан байна. Энэ хадаа коммунизмын агуулхэ илалта мүн.

Советскэ ороной бүхы арадай культурна эрилтэнь түйлай ехэ болоноой. Орон соомнай, тэрэнэй тоодо манай бурят-монгол республикын ажалшадай дунда үүсэг бэшэг мэдэхэгүй хүнүүд үгы шахуу болоо. Энэ хадаа культурна революциин гайхамшагта илалтануудай нэгэниинь мүн.

Ажалшадай культурна эрилтые хангаха ябадалда газетэнүүд ба ном хэблэлые тарааха гэшэ тон ехэ һуури эзэлдэ байна. Үргэн ниитын дунда хэблэлые тараалга—шухалын шухала политическэ асуудал мүнэ. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, албахаагшад ба эрдэм ухаанай хүдэлмэрилгэтшэд болбол политическэ, экономическа номуud ба уран зохеолнуудые тон эдэбхитэйгээр уншадаг байха юм.

Хэблэл манай орон соо хизаргүй ехэ хэмжээтэйгээр дэлгэрэнхэй. Урдынай саагта бурят-монгол арад үзэг бэшэг мэдэхэгүй байһан, мүн ямаршье хэблэлтүй байһан юм. Мүнөө манай социалистическэ Бурят-Монголдо советскэ хэблэл тон үргэнөөр дэлгэрһэн байна.

Сэсэглэн байгаа Бурят-Монгол республика дотор республиканска, аймагай, үйлэдбэриин газарнуудай 30 гаран газетэнүүд хэблэгдэн гаранa. Ном дэбтэр хэблэхэ ябадаг айхабтар ехээр дэлгэрээ. Гансахан 1947 он соо 600 гаран хэблэлэй хуудаһан ном дэбтэр гаргагдаһан байха юм.

Бурят-монгол хэлэн дээрэ политическэ, философско, экономическа номуud, уран зохеолнуud тон элбэгээр хэблэгдэнэ. Научна социализмын үндэһэ табигшад — Маркс, Энгельс, Ленин, Сталинай гайхамшагта зохеолнуud бурят-монгол хэлэн дээрэ олоноор хэблэгдэнэ.

1947 он соо «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс», «Советска Союзай Эсэгэ ороной хамгаалгын Агуулха дэйн тухай» нүхэр И. В. Сталинай ном, «Марксизм ба национально-колониальна асуудал» гэжэ мүн нүхэр И. В. Сталинай зохеол, нүхэр «И. В. Сталинай Хуряангы биографи» болон бусад олон шухала номуud бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэжэ гараһан ба гарахашье байна.

Газетэнүүдые тараалга, уншагшадай эүгһөө номуудые захилга ба худалдан абалга нилээдгүй үргэнөөр ябуулагдана. Газетэ, ном дэбтэрнүүдые захиха, тэдэнниие һонирхон уншаха талаар ажалшадай эдэбхи хэшээлынь угаа ехээр ургаһан байха юм. Газетэ, ном гэшэ хүн бүхэнэй духовно ханинь болоноой.

Гэбэшье, газетэнүүд ба номуудые үргэн ниитэ уншагшадай дунда зүбөөр тарааха ябадал тон муугаар эмхидхэгдэһэн байха юм. Һаяхан ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол энэ асуудалые зүбшэн хэлсэһэн байна. Тиигээд энэ талаар оршожо байгаа дутуу дунданууdые дэрэ усадхажа, газетэнүүд, номуудые хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, албахаагшадай, һүрагшадай ба бүхы ажалшадай дунда үргэнөөр тарааха гэжэ зэаһан байха юм.

Газетэ, ном хэблэлые тарааха гэшэ идеологическа хүдэлмэриин нэгэн шухала һалбарин мүн. Гэхэтэй хамта, энэ хүдэлмэриие эрхилдэг «Союзпечатин» областной газет, Бурмонкоопсоюз ба бусад организацинуud өөһэдынгөө хүдэлмэридэ хойрог нюбшо, эмхи журамгүй, хэрюусалгагүй ябадалнуудые гаргадаг байна.

Эдэ организацинуудай базануud бэ складуудаар хэлэн арбаад мянган түхэригэй номуud дараатай хэбтэжэ байна. Тиихэдэнь, магазинуудаар, ларегуудаар, лавкануудаар номуud огто байдаггүй. Жэшээлхэдэ, «Союзпечатин» аймагай газетэ гаргалагдана. Ном дэбтэр хэблэхэ ябадаг айхабтар ехээр дэлгэрээ. Гансахан 1947 он соо 600 гаран хэблэлэй хуудаһан ном дэбтэр гаргагдаһан байха юм.

Бурят-монгол хэлэн дээрэ политическэ, философско, экономическа номуud, уран зохеолнуud тон элбэгээр хэблэгдэнэ. Научна социализмын үндэһэ табигшад — Маркс, Энгельс, Ленин, Сталинай гайхамшагта зохеолнуud бурят-монгол хэлэн дээрэ олоноор хэблэгдэнэ.

1947 он соо «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс», «Советска Союзай Эсэгэ ороной хамгаалгын Агуулха дэйн тухай» нүхэр И. В. Сталинай ном, «Марксизм ба национально-колониальна асуудал» гэжэ мүн нүхэр И. В. Сталинай зохеол, нүхэр «И. В. Сталинай Хуряангы биографи» болон бусад олон шухала номуud бурят-монгол хэлэн дээрэ хэблэгдэжэ гараһан ба гарахашье байна.

Газетэнүүдые тараалга, уншагшадай эүгһөө номуудые захилга ба худалдан абалга нилээдгүй үргэнөөр ябуулагдана. Газетэ, ном дэбтэрнүүдые захиха, тэдэнниие һонирхон уншаха талаар ажалшадай эдэбхи хэшээлынь угаа ехээр ургаһан байха юм. Газетэ, ном гэшэ хүн бүхэнэй духовно ханинь болоноой.

Гэбэшье, газетэнүүд ба номуудые үргэн ниитэ уншагшадай дунда зүбөөр тарааха ябадал тон муугаар эмхидхэгдэһэн байха юм. Һаяхан ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол энэ асуудалые зүбшэн хэлсэһэн байна. Тиигээд энэ талаар оршожо байгаа дутуу дунданууdые дэрэ усадхажа, газетэнүүд, номуудые хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай, албахаагшадай, һүрагшадай ба бүхы ажалшадай дунда үргэнөөр тарааха гэжэ зэаһан байха юм.

Газетэ, ном хэблэлые тарааха гэшэ идеологическа хүдэлмэриин нэгэн шухала һалбарин мүн. Гэхэтэй хамта, энэ хүдэлмэриие эрхилдэг «Союзпечатин» областной газет, Бурмонкоопсоюз ба бусад организацинуud өөһэдынгөө хүдэлмэридэ хойрог нюбшо, эмхи журамгүй, хэрюусалгагүй ябадалнуудые гаргадаг байна.

Эдэ организацинуудай базануud бэ складуудаар хэлэн арбаад мянган түхэригэй номуud дараатай хэбтэжэ байна. Тиихэдэнь, магазинуудаар, ларегуудаар, лавкануудаар номуud огто байдаггүй. Жэшээлхэдэ, «Союзпечатин» аймагай газетэ гаргалагдана. Социалистическэ культурын байшангуud, аймагай ба сельскэ библиотекэнүүд, клубуud, уншалгын байшангуud бэ улаан булангуудай ном дэбтэрэйнь фонд тон бага байна. Партийна, советскэ, комсомольско ба олониитын зарим организацинуud газетэ бэ номуудые тараалга хэрэгые ударидадагүй гү, али «малай хэрэг бэшэ» гэһэн һанаагаар бэеэ мэхэлжэ, энэ хэрэгтэ холоохые хүсэдэг байна. Энэ хадаа айхабтар алдуутай зүйл мүн.

Эдэ бүхы дутагдалнуud ойрын саг соо усмхагдаха ёһотой. Газетэ ба номуудые тараалгые партийна организацинуud сэхэ ударидаха уялгатай. Хэблэл болбол бүхэсоюзна трибуна мүн гээшэ гэһэн ВКП(б)-гэй ЦК-гэй зааварие мартаха ёһогүйбди.

Бурмонкоопсоюз, «Союзпечать» ба бусад организацинуud газетэ бэ номуудые үргэнөөр тарааха, худалдаха хэрэгые үндэһөөрнь һайжаруулха ёһотой. Энэ хүдэлмэридэнь комсомольско ба олониитын организацинуud халуунаар туһалха уялгатай.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол колхоз, МТС ба совхоз бүхэндэ библиотекэнүүдые эмхидхэхэ, колхозно библиотекэнүүдые эмхидхэлгэдэ колхоздохи гэгээралэй фондые зүбөөр зорюулха гэжэ заагаа һэн. Колхоз бүхэндэ библиотекэтэй болохо гэһэн зорилго хадаа тон шухала ба политическэ болон гэгээралэй талаар гүн ехэ удхатай хэрэг мүн.

Газетэнүүд ба номуудые тарааха гэшэ политическэ хэрэг мүн. Энэ хадаа идеологическэ хүдэлмэриин нэгэн шухала һалбарин мүн. Иимэһээ энэ хүдэлмэри партийна, советскэ, комсомольско, худалдаа-наймаанай ба бүхы олониитын организацинуудай анхаралда ехэхэн һуури эзэлхэ ёһотой.

Республикамнай 25 жэлэйнгээ алдарта ойе тэмдэглэхэнь. Арадай эдэбхи хэшээлынь, культурна эрилтэнь угаа ехээр бадаранхай. Газетэ, номой талаар олониитын эрилтые һайнаар хангая! 25 жэлэй баярай ойдо бэлэг болгон колхоз, МТС, совхоз бүхэндэ библиотекэнүүдые байгуулая!

РСФСР-эй Верховно Соведэй заседани

РСФСР-эй 1948 ОНОЙ ГҮРЭНЭЙ БЮДЖЕТ ТУХАЙ

РСФСР-эй финанснуудай Министр депутат А. М. САФРОНОВОЙ элидхэл

Нүхэд депутатууд! Манай орон дайнай hүүлэй сталинска табанжалэй гурбадахи жилдэ ороо. 1948 онно ажаүйлэдбэриин валова продукциин 1940 оной хэмжээн сохэхэнээр үлүүлэгдэхэ ehотой. Ажалай бүтээсэ саашадаа дээшэлүүлэгдэхэ ба гаргаhан продукциин шанарай hайжаралта хангагаха ehотой. 1948 олдо хүдөө ажахын гол культурашуудаар дайнай урда тээхи ургасын хэмжээе үлүүлхэ бэ малажалай хүргэлтын темпые дээшэлүүлхэ гэhэн зорилго социалистическэ хүдөө ажахын урда табигдана. Социалистическэ байгуулалтын бүхы участогууд дээрэ энэ жил болбол шэнэ амжалтануудай жил бэлхэ ehотой.

Дайнай hүүлэй табанжалэй гурбадахи жилдэ арадай-ажахын ехэхэн зорилгонуудые шиидхэлгэдэ Российска Федерацида имагта шухала үүргэ хабаадана.

Манай ороной эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэрилэд, эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, интеллигенци болбол табанжалые дүрбэн жилдэ дүүргэхын түлөө ами бэез хайрлалгүй гаргаhан гэмсэжэ байна. Советскэ хүнүүд үйлэдбэриин доторой резервнүүдые шадамаг бэрхээр хэрэглэнэ, ажалай бүтээсые саг үргэлжэ дээшэлүүлнэ.

Нүхэр Сталинай уридшалан хараалhын юумэнүүдые бэелүүлхын түлөө бүгэдэрадай тэмсэлдэ советскэ обществын эбдэршэгүй морально-политическэ нэгэдэл харагданэ, советскэ демократиин булюу hайн байhаниинь харагдана. Ажалшадай депутатуудай нютагай Соведүүдтэ хэгэлhэн hунталтануд советскэ арадай бата бэхи нэгэдэлэй, Ленин—Сталинай партиие ба советскэ правительствые тойрон тэрээнэй нягтаар жагсаhанай шэнэ демонстрации болоо.

Манай орон дотор үнгэргэгдэhэн мүнгэнэй реформо ба элеэ-хоолой болон ажаүйлэдбэриин ад бараанууд ые абадаг карточкануудые болюулhан ябадал болбол Советскэ гүрэнэй экономическа хүсэ шадалые саашадань дээшэлүүлгэлэ, арадай жаргалта байдалые дээшэлүүлгэдэ туhална.

Советскэ арад зохеон байгуулха хүсэнүүдээр ба барагдашагүй хүсэн шадалаар хүүрэн байха юм. Большевистскэ партиие тойрон нягтаар жагсаhан манай арад советскэ общественнэ ба гүрэнэй байгуулалтын булюу hайн байhаниие бүхы хэмжээгээр хэрэглэн, нүхэр Сталинай сэсэмэргэн хүтэлбэри доро коммунизмын нялта тээшэ этигэл найдабаритайгаар ябажа байна!

РСФСР-эй 1948 оной Гүрэнэй бюджет

Дайнай hүүлэй табанжалэй түрүүшын хоер жилдэ ород арад Советскэ Союзай ахалуу бусад арадуудтай хамта үзэлгэдүүлдэлгүй хүшэр хүндэ дайнай хойшолонгуюые усадхалгада, арадай ажахын салшанхи хүргэлтэдэ ехэхэн амжалгануудые туйлаа.

РСФСР-эй гүрэнэй ажаүйлэдбэри ба элеэ-хоолой кооперации дайнай hүүлэй табанжалэй түрүүшын хоер жилэй түсэбые үлүүлэн дүүргэ. Ажаүйлэдбэриин бүтээн гаргалгын темпнүүд квартальнаа квартал бүридэ ургажа байгаа. Үнгэрэгшэ жилэй hүүлшын четвертьдэ ажаүйлэдбэри ба олзоборилгын кооперации болбол 1940 оной ажаүйлэдбэриин бүтээн гаргалгын квартальай дунда хэмжээе туйлаhан байна.

Манай республикын хүдөө ажахыные амжалтатайгаар hэргэн бодхоогоhон бэ хүргэгдэhэн байна. Дайн сэрэгэй хүндэ хүшэр хойшолонгуудтай, мүн тэрэшэлэн 1946 ондо болоhон гаи гаолуурдай дашарамдаhан бэрхэшэлнүүдэй байбашье, колхозууд болон совхозуудаа ВКП(б)-гэй ЦК-гэй февральска Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, 1947 ондо тариалгын талмайнуудые үргэлхэhэн, ороohото ба техническэ культурануудай ургасын ехэхэн дэшэлэлтые туйлаhан, малай тоолгойе олошоруулhан, тариа тушаалгын түсэбые хүсэд дүүргэhэн байха юм.

1947 ондо Российска Республика культурна байгуулалтын талааршье тэрэшэлэн ехэхэн амжалтануудые туйлаа. 1947 ондо hургуулинуудай hурагшадай тоо 389 мянган хүнөөр ба hуралсалай дээдэ заведенинуудтэ — 11,5 мянган хүнөөр үргэлhэн байна. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай hалбари үргэдхэгдөө.

РСФСР-эй арадай ажахыдахи туйлалтууд болбол 1947 оной Гүрэнэй бюджетэй дүүргэлтэдэ hайн шүлөө үзүүлhэн ба 1948 оной бюджедэй ургалтын түлөө рхэ байдалнуудые байгуулhан байха юм. Үргэшэлэн абтаhан мэдээгээр, РСФСР-эй бюджет үнгэрэгшэ жилдэ оршын талаар 47.199 миллион түхэригэй суммаар гэхэгү, али 102,3 процент дүүргэгдэ, гаргашын талаар — 46.144 миллион түхэригэй суммаар гэхэ гү, али 100.1 процентээр дүүргэгдэ. Оролцонуудынь гаргашануудhаа 1.055 миллион түхэригөөр үлүү болоно.

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын 1948 онэй Гүрэнэй бюджедэй проект болбол РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэр Верховно Соведэй хаража үзэлгэдэ ба баталамжада оршонуудай талаар 49.420 миллион түхэриг сумматайгаар ба гаргашануудай талаар 49.182 миллион түхэриг сумматайгаар табигдана, оролцонуудынь гаргашануудhаа 238 миллион түхэригөөр үлүү болоно. Бюджедэй проект болбол дайнай hүүлэй сталинска табанжалэй гурбадахи жилдэ Республикын ургэ табигдаhан зорилгонуудта хүсэд таарана.

Бюджедэй оршонууд үнгэрэгшэ жилэйнидэ орходоо 3.283 миллион түхэригөөр ба гаргашануудынь 3.077 миллион түхэригөөр ехэ болгогдоно. Дайнай урда тээхи 1940 онтой жишэбол Гүрэнэй бюджедэй нинтэ хэмжээнь хоер дахин шахуу ургана. Бюджедэй ипмэ ургалта болбол советскэ экономикын ургажа байгаа хүсэн шадал тухай, советскэ финанснуудай бата бэхи байhан тухай ба олонациональна Российска Федерациин бүхы арадуудай ажахы болон культурын таhалгаргүй урган дэбжэhэн тухай гэршэлнэ.

Гүрэнэй бюджедэй оршонууд

Гүрэнэй бюджедэй оршонууд өөрийнүүдээр доороо дурсагдаhан оруулагдаха гэжэ хараалагдана:	туе тус суммэтэр Миллион түхэригөөр
Эрьесын налогhоо орохо оролтонууд	15.029
Гүрэнэй предприятинуудай олзонуудhаа орохо оролтонууд	5.992
Предприятинуудта ба организацинуудhаа орохо олзын налог ба бусад налогууд	2.060
Арад зонhоо орохо гүрэнэй налогуудhаа оролтонууд	9.830
Нютагай налогууд ба татабринууд	3.930
Гүрэнэй урьhалэмжануудhаа орохо оролтонууд	5.900
Гүрэнэй социальна страхованиин зөөринүүд	3.472
Бусад оролтонууд	3.20
Оршонууд хамта	49.420

Оролтонуудай ехэхэн ургалта республиканска ба нютагай мэдэлэй гүрэнэй предприятинуудай олзонуудhаа оруулагдаха талаар ба кооперациин олзонуудhаа оруулагдаха олзын налогой талаар харагдана. Бюджет дотор эдэ оршонуудай ехэ болоhон ябадал болбол нэн түрүүндэ үйлэдбэриие ба ад бараанай эрьесые үргэдхэлтэ дээрэ, продукциин өөрынь үнэ сэнгые ба гаргашые доошолуулга дээрэ үндэhэлнэ.

Социалистическэ ажахыhаа орохо бюджедэй оршонууд ба нөөсэнүүдые ехэдхэлгын зорилго

Бюджедэй оршонуудай гол зүйлнүүдынь хадаа социалистическэ ажахыhаа оролтонууд — эрьесэhээ орохо налогhоо оролтонууд ба гүрэнэй предприятинуудай олзонуудhаа оролтонууд болоно.

Эрьесэhээ орохо налогой талаар түсэб РСФСР-ээ 197.915 миллион түхэригэй суммаар—Үнгэрэгшэ жилэйнидэ орходоо 27.300 миллион түхэриг ехэр тогтоогдоо. Эрьесэhээ налогой хүсэн оролгын зайлашагүй үшэр байдал хадаа предприяти бүхэнэй үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргалгэ болоно.

Тиибэ ябашье үйлэдбэриингөө зорилгонуудые дүүргэжэ шадалагүй үшөө үсөөр бэнэ предприятинуд бии. РСФСР-ой амтата зүйлнүүдэй ажаүйлэдбэриин Министерствын 90 предприятинуудай 22 предприятинь үнгэрэгшэ жилдэ үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэгүй, тиихэдэ РСФСР-эй текстильнэ ажаүйлэдбэриин Министерствын 142 предприятиhаа 63 предприятинь үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэгүй. Красноярска хизаар дотор районы ажаүйлэдбэриин комбинадуудай гурбанай хоер хубинь 1947 ондо үйлэдбэриингөө программые дүүргэжэ шадаагүй, тиихэдэ тэдэнэй зарьманиинь 1946 онойхиhоошье бага продукци гаргаа. Читинска область дотор олзоборилгын кооперациин артельнүүдэй хахадhаа ехэнхинь үйлэдбэриингөө программые хүсэд дүүргэгүй. Зүүн районуудай, илангаяа Кемеровска, Курганска, Тюменска ба Томско областынуудта нютагай ажаүйлэдбэри ба олзоборилгын кооперации бүхы арадай ажахын ургалтын темпнүүдhээ ехэхэнээр гэгдэ.

РСФСР-эй амтата зүйлнүүдэй ажаүйлэдбэриин Министерствын олохон предприятинуудаа мүнөө жилдэшье гэгдэлэ байлуулаагүй. Тэдэ январиингаа түсэбые мин 81,5 процент дүүргэ. РСФСР-эй мяханай ба hүнэй ажаүйлэдбэриин Министерствын предприятинуудаа өөрынгөө хүдэлмэриие эрид муудуулаа. Кооперативна ажаүйлэдбэри январска даалгабаряа дүүргээгүй.

Үргэн советскэ худалдаа-наймаанай эрхэ байдалда ад бараанай тогтоогдоhон бүхы номенклатурын талаар предприятиин бүхэнэй түсэбөө дүүргэхэ ябадал хадаа өбдэшэгүй хуули болохо ehотой. Үнгэрэгшэ жилдэ олохон ажахын хүтэлбэрилэгшэд ассортиментын талаар түсэбэй дүүргэлтэдэ хүсэд анхаралла табяагүй. Нютагай ажаүйлэдбэриин түсэбөөр хараалагдаhан 122 зүйлнүүдhээ 54 зүйлнүүдэй талаар даалгабаринуудаа дүүргээгүй байhаниинь, тиихэдэ олзоборилгын кооперации 158 зүйлнүүдhээ—67 зүйлнүүдээр дүүргээгүй байhаниинь гансал энээгээр тайлбарилжа болохо байна. Тэрээнэй эсэстэ тэдэ болбол арад зондо шухала хэрэгтэй ад бараанууды—хубсаhа, гутал гэрэй хэрэгсэлнүүдые хэдэн арбаад миллион түхэриитэ дутуу үгэhэн байха юм. 1948 ондо тиимэ юумэ гаргажа болохогүй.

Ажахынхидай ехэхэн зорилго хадаа ад бараанай шанарые hайжаруулга болоно. Худалдан абагшад хадаа дүүрэн сэнтэй түхэригэйнгөө түлөө hайн ад бараа эрихэ эрхэтэй. Зүгөөр муу шанартай продукци аргаха ябадалаа үргэлжэлүүлжэ байhан предприятинууд бии.

Худалдаа-наймаанай организацинуудаа олохон хүтэлбэрилэгшэд худалдаа-наймаанай эрхэ байдалнуудай хубилhаниие хараалаа абаагүй, ад бараанууды хубаадаг байhан методүүдые үшөө орхеогүй, арад зоной эрилтэнүүдые тооногүй, ад бараанай ассортиментые үргэдхэхэ тухай оролдоногүй, тэдэниие худалдаа-наймаанай газарта саг соонь зөөжэ асаргагүй. Жишээлхэдэ, Ивановска областьдо ажаүйлэдбэриин худалдаа-наймаанай базануud дээрэ ба худалдаа-наймаа эрхилдэг организацинуудай складуудта январь, февраль соо сонхын шэл, хушалтын түмэр, амhартануud, мылэ, зуруул, тамхин, кондитерска зүйлнүүд гэхэ мэтын ехэхэн тоогой ад бараануud байжа байгаа. Тиихэдэ худалдаа-наймаанай газарта, илангаяа хүдөөдэхи ад хэрэглэгшэдэй кооперацинуудта элэ залгаhан ад бараануудай олонхинь худалдагдадагүй байгаа.

Ондоо жишээнүүдые харуулхамни. Смоленска областьдо Андреевска хүдөөгэй ад хэрэглэгшэдэй обществын магазин дотор январь соо дабhаар наймаа хэгүй, тиихэдэнь сельпогойнь склад соо элбэг ехэ дабhан байжа байба. Костромской областиин Судеславска райпотребсоюзай магазин дотор амhартануud, шагтануud, зүүнүүд наймаанда байгаагүй, тиихэдэнь эдэ ад бараануud райпотребсоюзайнь склад соо элбэг дэлбэг бии байба. Худалдаа-наймаанай нимэ организацинуud ад бараанай эрьесын түсэбые дүүргэдэгүй байхань гайхалтай бэшэ, тиин бюджет болбол хараалагдаhан оршонуудые хүсэд абадагүй байна. Хүдөөдэхи худалдаа-наймаанай нимэ практика хадаа Центросоюзай өөрынгөө hалбарилин ажал-ябуулгые дутуу дундануудгаар хүтэлбэрилжэ байhыень гэршэлнэ. Центросоюзай Президиум энээндэ ашаралда табиха ehотой.

РСФСР-эй худалдаа-наймаанай Министерство болон Центросоюз болбол арад зонда шухала хэрэгтэй ад бараануудай үргэн ассортиментээр магазинуудые хангалгад худалдаа-наймаанай олохон хүдэлмэрилэгшэдэй тоохогүйгөөр хандаха ябадалтай hулаар тэмсэнэ. Министерство болон Центросоюз ажаүйлэдбэриин предприятинуудта хүсэд эрилтэ табинагүй. Үргэн хэрэглэлэй ад бараануудай ассортименте үргэлхэлг ба шанарынь дээшэлүүлгые hулаар туйлана. Эдэ дутуу дундануудые зайлуулха шухала. Ажалшадай депутатуудай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүд советскэ худалдаа-наймаае саашадань үргэдхэхэ ба тэрэнэй культурые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ өөрынгөө үүргые шангалхаха ehотой.

Эрьесын налогой хүсэд оролгын ушар байдалнуудай нэгэн хадаа бүхы предприятинуud болон ажахын организацинуудаар гүрэнэй түлбэриин жаяг заршамые нарилаар сахилга болоно. Тиибэ ябашье түлбэриин жаяг заршамые эбдэхэ ябадалнуud бии. Тиингэжэ өбдэhэн зарим нэгэ ушартууд гүрэндэ харша шанартай байлаг. Жишээлхэдэ, «Росглавмясо» трестын Тороцкэ мяханай комбинадай директор Чиков гишэ налог ашагдаха ehотой эрьесын хэмжээе нюужа, hара бүри налогой хэлэн өчүн мянган түхэригые хуули бусаар hаатуулан барижа байба. «Росглавпивын» Симферопольско пивонэрэлгын заводой директор Беликов гэгшэ бюджедтэ оруулагдаха түлбэриие хоер дахин доошолуулжа байба.

Эдэ баримтануud хадаа финансова органуудай хүдэлмэридэхи ехэхэн алдуу дутуунууд тухай гэршэлнэ. Энээн тухай СССР-эй Верховно Соведэй IV сесси дээрэ тон өөбөөр заагдаhан байха юм. Тюменска областиин (облфинотделые даагша нүхэр Замараев), Коминн автономно республикын (финансын министр нүхэр Шарапов). Удмуртска автономно республикын (финансын министр нүхэр Сандаков) финансова органууд эрьесэhээ орохо налогой талаар хүдэлмэридөө илангаяа ехэ дутуу дундагуудтай.

Аралай ажахын интересүүд хадаа нютагуудтахи финансова органуудай хүдэлмэрилэгшэдөө энэ шухала хэрэгтэ ehотой гэгшын гурим байгуулхые эринэ. Гүрэнэй урдахи уялгануудай хазагайралтагүйгөөр дүүргэгдэхынь түлөө финансова органууд хадаа ажахынхидай ажал-ябуулгые үдэр бүри хинаха уялгатай.

Гүрэнэй предприятинуудай олзонуудhаа бюджедтэ оруулагдаха ehотой мүнгэн зөөрөө үнгэрэгшэ жилдэ баталагдаhанда орходоо 1.117 миллион түхэригөөр ехэ байхаар тогтоогдоо.

Республиканска ба нютагай ажаүйлэдбэри бүхы дээрээ 1947 ондо үйлэдбэриингөө түсэбые ба олзоhоо орохо уялгануудаа дүүргээ. Гэбэшье, РСФСР-эй мяханай ба hүнэй ажаүйлэдбэриин Министерство (министр нүхэр Воробьев), олохон предприятинуудайнгаа муу хүдэлмэриhөө болжо бюджедтэ 20 гаран миллион түхэриг дутуу үгөө. Энэ Министерствын предприятинуud дээрэ өөн бусаар хандалгаhаа болжо 9 hара соо гэлтэнүүдэй нинтэ суммань 20 миллион түхэриг болобо. Энэ халаа мяханай ба hүнэй ажаүйлэдбэриин Министерствын хүдэлмэрилэгшэд гэлтэ болон гаргануудые усадхаха тушаа ehотой гэгшын хэмжээнүүдые абаагүй, предприятинуудай ашаг олзые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэгүй гэжэ харуулна.

РСФСР-эй ой модоной ажаүйлэдбэриин Министерство 1947 онэ хүдэлмэрэе нэгэ бага hайжаруулаа, гэбэшье мүн өндэ ехэхэн алдуу дутуунууд бии. Нүүдэл электростанциинууд, электрохюрөөнүүд, мотовозууд, тракторнууд болон бусад механизмуud олохон леспромхозуудта хангалтагүйгөөр хэрэглэгдэ. Автомашинануud болон морин транспорт хүдэлмэриингөө сагай гурбанай пэгэн шахууе мин байгаа.

Дайнай hүүлэй табанжалэй гурбадахи жилэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө парти болон правительство болбол бии бүхы резервнүүдэ бүхы хэмжээгээр хэрэглэхые, ажалай эмхидхэл ба технологи hайжаруулхые, түүхэй эд, материалнуud, түлшэ, электроэнергиин арбинаар гаргахые, үйлэдбэри дээрэ голодоhо гаргаhые, бусад гэлтэнүүдые усадхахые, насаргаргашануудые эридэр хороохые бэлэн hээ эринэ.

Доторой резервнүүдые шадамэр ашаглалгэ болбол ехэхэн үрэ дүнтэй үгэнэ. Энээн тухай олохон предприятидай дүй дүршэл хэлэжэ үгэнэ. Жишээлгон РСФСР-эй текстильнэ ажаүйлэдбэриин Министерствын Ленинградска сэмбэ рикые абзад үзэе. Тус фабрика түүхэгын хойноhоо харуулhалгые hайжаруулга ба технологическа процессэй хойноhоо налтые шангадхажа, үнгэрэгшэ жилдэ 14.200 килограмм утаhанануудые алдуулгаhан байна. Тэрэнь 18.000 метр бүх үлүүсаха ба нөөсые миллион хахад түхэриг ехэдхэхэ арга олгоо.

РСФСР дотор ашаг олзотойгоор ажаллуулгаhан мэрилдэг, гүрэнэй дотани хэрэглэгдэхэ олохон тоогой hалбаринуud ба предприятинуud бии. Российска Федерациин түрүүшэ предприятинуud продукциингаа үнэ сэнгэ hараhаа hарада доошолуулжа, техникэ экономическа показательнуудаа hайжаруулжа, ажахын тоосоонуудые hайжаруулхэ ба гүрэндөө ехээр нөөсэнүүдые үнэгүй шухала.

Арад зонhоо мүнгэн зөөриин оролтонууд

Арад зонhоо орохо оршонуud ба түлбэриин жаяг заршамые бэхижүүлгын асуулалнуудта орохомни.

Налоговой түлбэринүүдэй саг соогоо ба хүсэд оролго болбол бюджедэй амжалтатайгаар дүүргэлтэдэ ехэхэн удхашанартай. Финансова хүдэлмэриин эдэ шухала хубида зарим областынуud дотор хүсэд анхаралда тавигдагүй байхань гэмшэлтэй. Курска областьдо (облфинотделые даагша нүхэр Красавин), Рязанска областьдо (облфинотделые даагша нүхэр Елецкий) ба Ярославска областьдо (облфинотделые даагша нүхэр Гусев) налогуудай талаар түсэбүүд 1947 ондо дүүргэгдээгүй байгаа. Ехэхэн үри дүемхонууд бии болоо. Зарим районуудта налоговой хүдэлмэрилэгшэд хуули эбдэhэн ба гүрэнэй зөөрие үриhэн байха юм.

Финансова органуудай хүтэлбэрилэгшэд түлбэриин жаяг заршамые эрид шангаар бэхижүүлхэ уялгатай. Налогуудые татахадаа советскэ хуулинуудые эридээр хэрэглэхые, түлэбэришэдые ба тэдэнэрэй олзотинуудые хүсэдөөр бүридхэхые ба гүрэндахи уялгануудаа түлэбэришэ бүрэн саг соонь дүүргэлгые хангахыень ашаг нэмэгдэхэй аппарадhаа эрихэ шухала.

Гүрэнэй урьhаламжануудhаа оруулагдаhан бюджедтэ ехэхэн удхашанартай. Үнгэрэгшэ жилдэ гүрэнэй урьhаламжануудай талаар оролтонууд Республикаа раалагдаhан суммые ехэхэнээр үлүүлэн Тиихэтэй хамта Ивановска (облфинотделые даагша нүхэр Зайцев), Владимирска (облфинотделые даагша нүхэр Концов), Алтайска (облфинотделые даагша нүхэр Комутов) гэхэ мэтын областынуудта тэмжэ захилгын зарим мүнгэн зөөриин суглуулагдаагүй байгаа. Эдэ областынуud нөөсэлгын кассануud урьhаламжа бэшэл ба мүнгэ нөөсэлэгшэдые үшөө гаар хангана гэжэ зааха шухала. Нөөсэлгын кассануud хүдэлмэридэхи туураа дээшэлүүлхэ, арад зонние хэрэгтэй ябадалаа hайжаруулдхыень туйлаха рэгтэй.

Гүрэнэй бюджедэй гаргашануud

РСФСР-эй 1948 оной арадай-ажахын түсэбтэй тааралгуулан бюджет болбол доро дурсагдаhан гаргашануудые хараална:

	миллион түхэригөөр.
Арадай ажахыда	9.289
Тэрэ тоодо:	
Ажаүйлэдбэри	2.992
Худөө ажахы	2.221
Коммунально-гэр байрын ажахы	3.093
Социально-культурна хэмжээябуулгануud	34.570
Тэрэ тоодо:	
Гэгээрэл	18.791
Элүүрые хамгаалга ба физическэ культура	11.
Социальна страхованиг ба социональна тэдхэмжэ	4.
Гүрэнэй управленийн органуудые ба судебнэ органуудые барижа байлгада	4.
Бусад гаргашануудта	
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй резервын фондые хамжуулан оруулагдаха зөөринүүд	
Гаргашануud хамта	49.

Арадай ажахые финансировалга ба арбилалта алмалтын түлөө тэмсэл

Республикын арадай ажахын хүргэлтэдэ гол гаргашануud союзна бюджедhээ гаргаглаха байна. РСФСР-эй бюджет соо энэ статьягаар хараалагдаhан гаргашануud гансал республиканска ба нютагай ажахыда хабаалдана.

Капитальна барилгын тогтоогдомол түсэбөөө, үйлэдбэриин ба ад бараанай эрьесын түсэбөөө үндэhэлэн арадай ажахыда мүнгэ hомололго үнгэрэгшэ жилэйхидэ орходоо 131 миллион түхэригөөр ехэ болгогдоно.

Капитальна барилгада бюджедhээ 1.671 миллион түхэриг гаргашалагдаха, гэжэ хараалагдаа. Тэрэнhээ гадна, ажахын организацинуудай өөрынь зөөриинүүдhээ энэ хэрэгтэ 416 миллион түхэриг гаргашалагдаха байна. Тиимэ болхолоороо, капитальна хүдэлмэринүүдтэ гаргашалагдаха мүнгэн зөөриин нинтэ хэмжээн 2.087 миллион түхэриг болоно.

Дайнай hүүлэй табанжалэй түрүүшын хоер жилдэ РСФСР дотор ажаүйлэдбэриин ба коммунальна хэлэн зуун предприятинуud, мүн тэрэшэлэн олон тоото социально-культурна эмхи зургаануud hэргэн болхоогдоhон ба баригдаhан байха юм. Дайсанай хоohоруулhан районуудые сүлөөлhэнэй hүүлээр гүрэнэй туhаламжаар 885 мянган гэр байрануud баригдажа, тэдээн соо 4 миллион гаран колхознигууд оруулагдаа.

Эдэ амжалтануудые тэмдэглэхэ зуура капитальна барилгадахи дутуу дундануудые зааг хэлэхэ шухала.

Үнгэрэгшэ жилдэ РСФСР-эй мяханай ба hүнэй ажаүйлэдбэриин Министерствын паромеханизированнэ тоhоной заводуудаа барилгаа ехэхэн мүнгэн зөөри таблигаа байгаа. 1947 ондо хорин хүрбэн паромеханизированнэ тоhоной заводуud баригдаhан байха ehотой байна. Гэбэшье, тус Министерство болбол эдэ хэрэгые ehотой гэгшээр эмхидхэгүй. Министерствын барилгашадай өөдэгүй хүдэлмэрилhэнэйнь эсэстэ тоhоной заводуud баригдаhан байна. Тиимэ болхолоороо, капитальна хүдэлмэринүүдтэ гаргашалагдаха мүнгэн зөөриин нинтэ хэмжээн 2.087 миллион түхэриг болоно.

Дайнай hүүлэй табанжалэй түрүүшын хоер жилдэ РСФСР дотор ажаүйлэдбэриин ба коммунальна хэлэн зуун предприятинуud, мүн тэрэшэлэн олон тоото социально-культурна эмхи зургаануud hэргэн болхоогдоhон ба баригдаhан байха юм. Дайсанай хоohоруулhан районуудые сүлөөлhэнэй hүүлээр гүрэнэй туhаламжаар 885 мянган гэр байрануud баригдажа, тэдээн соо 4 миллион гаран колхознигууд оруулагдаа.

Эдэ амжалтануудые тэмдэглэхэ зуура капитальна барилгадахи дутуу дундануудые зааг хэлэхэ шухала.

Үнгэрэгшэ жилдэ РСФСР-эй мяханай ба hүнэй ажаүйлэдбэриин Министерствын паромеханизированнэ тоhоной заводуud баригдаhан байна. Гэбэшье, тус Министерство болбол эдэ хэрэгые ehотой гэгшээр эмхидхэгүй. Министерствын барилгашадай өөдэгүй хүдэлмэрилhэнэйнь эсэстэ тоhоной заводуud баригдаhан байна. Тиимэ болхолоороо, капитальна хүдэлмэринүүдтэ гаргашалагдаха мүнгэн зөөриин нинтэ хэмжээн 2.087 миллион түхэриг болоно.

Дайнай hүүлэй табанжалэй түрүүшын хоер жилдэ РСФСР дотор ажаүйлэдбэриин ба коммунальна хэлэн зуун предприятинуud, мүн тэрэшэлэн олон тоото социально-культурна эмхи зургаануud hэргэн болхоогдоhон ба баригдаhан байна

РСФСР-эй Верховно Советэй заседани

РСФСР-эй 1948 оной Гүрэнэй бюджет тухай

РСФСР-эй финансныудай Министр депутат А. М. САФРОНОВОЙ элидхэл

(Үргэлжэлэл)

...ностын барилгын бүгаанизацинуудай абялалта ехо пүримые сахяа... ...ыдной гаргашанууды хэмжээ... ...ацтөөнэ байха юм. Энэнэй ...ыгымэрнүүдай үнэ сэнгые ни... ...ор үнөтэй болгохо абадлы гарга... ...ны.

...ностын үүдэлмэрилэгшэд болбол ...ростнүүдэй жэлнээ жэлдэ түсэбөө ...ыдые ябадалтай дадашаһан ба ехэ ...ын хохидолнуудые тэсэдэг байха юм ...ниитэ сумма хадаа 1946 ондо ...миллион түхэриг ба 1947 ондо—37 ...ын түхэриг болоһон байна.

...байрын-гражданска барилгын Ми... ...ктор Игнатов болбол тэрэнэй мэ... ...барилгын организацинуудай зүгөөө ...ой зөөрөө эзэн бусаар гаргаха, хэ... ...ябадалда эсэс табихын тулд эрид ...ыжөөнүүдые абалгүй байна гэжэ ...ерөөө тобшолол хэхэ хэрэгтэй.

...байрын барилгада байһан дутуу ...ууд тухай онсо тогтожо хэлэхэ хэ... ...байна Парти бэ правительство ...ажалгадай гэр байрын услови... ...ыйжаруулха тушаа тон ехэ ап... ...ородолго гаргана. Шэнэ таближэ... ...болбол гэр байрын барилгые ...ынь Үргэдхэхэ ябадалые хараалша ...е, хэдэ хэдэн городуудта гэр бай... ...барилгые болоого дээрэнь ябуулилгүй. ...ийскэ горисполком 1947 ондо ...ехэ гэр барихэ ехотой байжа, энэ ...ь 1 миллион 120 мянган түхэриг ...ноһон байгаа. Горисполком болбол ...ын ородоо 82 мянган түхэри... ...ашаглаһан байха юм. Томско го... ...ком болбол 24 квартиргай гэр ...ыг тулада тоосэндэ табигдаһан ...мянган түхэриг ородоо 7 мянган ...ыгмынь гаргашалһан байна.

...городуудай Совет Үүдэй гүйсэдхэхэ ...ууд болбол гэр байрын барилгада ...ыг зөөрөө рациональнаар ашаг... ...ыдаагүй, барилгада хэрэгтэй ре... ...ые нютаг дээрэ бэлэржэ олохо ...ыг болоого Үүсхэл гаргаагүй байна ...барилгын материалнуудые гаргалаг ...ектинууд зарим областнуудта тон ...аар үүдэлмэрилжэ Үргэлжэлһөөр.

...ны дутагдалнуудтай эбсэжэ болохо... 1948 ондо тогтоогдоһон капитальна ...ын түсэб гүйсэд дүүргэгдэһэн бай... ...ой, тинхэдээ ашаглалгада ору... ...ыг объектнүүдтэ гол эрихараалаа хан... ...ыг хэрэгтэй. Материалнууд ба мүнгэн ...ы гаргашалхадаа шарипаар арбилалха ...ыда гаргашалгые саг Үргэлжэ бэ... ...ыг хэрэгтэй.

...ыгнэй депутатуудай Совет Үүдэй ...ыгэ комитедүүд болбол городуул ...ыйонно центрнүүдые болбосон түхэл... ...болголо асуудалда өхээр ашараалаа ...ыг. Өнэ шухала хэрэгтэ нютагай ре... ...гүдые ба ажалшадай Үүсхэлые ...ыгөөр хэрэглэхэ ехотой.

Социально-культурна хэмжээ ябуулганууда гаргашануу

...ыгай гэгээрэлдэ, науклда, арадай ...ыдые хамгаалгада социальна страхэ... ...ыг ба социальна тэдхэмжэдэ гаргаха ...ыгыныгуд нанай бюджет дотор гол ...ыг жэлнэ.

...ыциально-культурна хэмжээ ябуулга... ...ыг гаргаха гаргашануу Үнгэрэгшэ ...ыйнда орходоо 2.794 миллион түхэ... ...ыг дэшэлүүлэгдэнэ. Арадай гэгээрэ... ...ыг талаар үлэмжэ схэ ургалта—1.515 ...ыллион түхэриг хараалагдаба.

1948 ондо һургуулинуудта 18 миллион ...ыг 13 мянган хүн гү, али табанжэлэй ту... ...ыг 1950 ондо хараалэглаһанһаа 679 ...ыг олон хүн һураха байна. Һургуу... ...ыгуудай хэрэгсэлдэ 8.237 миллион ту... ...ыг һомолгдоно. Һурагшадай материаль... ...ыг хүүдэлдэй байдалые саашадань ...ыг ашаглалгада мүнгэн зөөри табилга ши... ...ыг дошэлхэ байна.

РСФСР-эй дээдэ һургуулинуудай ба ...ыг үүдэй һурагшадай тоо 1947 ...ыг орходоо 31 мянган хүнээр дээ... ...ыг. 517 мянган хүн болохо бэйна. ...ыг Һургуулинууд ба техникумууд бол... ...ыг жэлдэ дээдэ ба дунда мэргэжэл... ...ыг 139 мянган специалистнуудые арадай ...ыг Үгэхэ ехотой байна. Энээнһээ ...ыг, ФЗО һургуулинуудта, ремесленно ...ыг ...ыгнуудта, ниитын мэргэжэлтэй ...ыгнуудые бэлэдхэхэ хүдөө ажахын ба ...ыг Һургуулинуудта тон олон залуу... ...ыг Һурала байна. Кадрнуудые бэлэд... ...ыг гаргаха бүхы гаргашануу 3.172 ...ыг гаргаха түхэриг болохо бэ 1947 оной һе... ...ыг болгые 180 миллион түхэригөөр Үлүү ...ыг ...ыг байна.

Үнбүүдэй садуул ба Үхибүүдэй гэр... ...ыг Һомолгго 628 миллион тэхэригөөр ...ыг, энэ хадаа Үхибүүдэй эмхи зур... ...ыгнуудай хүүдэлмэрилие һайжаруулха ар... ...ыг болгожо олгохо байна.

...ыгтын библиотекэнүүдые, рай...ыг ...ыгтрын байшангуудые, хүдөөгэй клу... ...ыг ба бүсад культурно-гэгээрэдэй ам...

Гүрэнэй предприятинуудай ба ажахын ...ыг организацинуудай өөһэдынь эрьесын мүн... ...ыг нэй дээшэлхэ хэрэгтэ 621 миллион ту... ...ыг ериг һомолхо гэжэ бюджедээр хараалаг... ...ыг на.

Барилгые саашадань үргэдхэхын зорил... ...ыг оор энэ мүнгэн зөөриин эрьехэ ябадалые ...ыг ын болохоор түргэдхэхэ гэһэн нимэ зо... ...ыг илго предприятинууд ба ажахын органи... ...ыг цинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй урда та... ...ыг ндана. Гэхэ зуура олон предприятинууд ...ыг эрэ мүнгэн зөөриин эрьесые түргэдхэ... ...ыг ын түлөө ехотой тэмсэл гүйсэд ябуулаг... ...ыг адаатүй байна. Хэдэн арбаад миллион ...ыг үхэриг хадаа ехэ ехэ запас Үлүү юумэн... ...ыг ө оруулгдажа, заримдаа ородоо хэрэг... ...ыг үй эд товар ба материалнуудые боложо ...ыг хүдэлсэгүйгөөр хэбтэдэг байна. Пютагай ажаүйлэдберилин Министерствын предприятинууд дээрэ 1948 оной янва... ...ыг риин 1-дэ 17 миллион түхэригэй нимэ запасууд хэбтэһэн юм. Энээнэй эсэстэ тус министерствын предприятинууд тон ехэ финансова бархэшээлдэ орожо, энэнь бюджетнэ мүнгэ оруулха ба поставщицуул болон гүрэнэй банктай тоосоо хэхэ ябадалдань һаад хүргэдэг байгаа.

РСФСР-эй 1948 оной арадай ажахын гүсэб болбол хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ ябадалые хараалнэ. Советскэ гүрэн болбол колхозуудта совхозуудта тон ехэ. Бүхы талын туһаламжэ Үзүүлгэ ба үндэр ургаса туйлалаг хүдөө ажахын новаторнуудыг—түрүү хүнүүдые нэрэ хүн... ...ыг өөр хүрсэлажэ, тэдэнэртэ Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэ олгогдог, орденуудыг болон медальнуудаар шагнадаг байна.

РСФСР-эй хүдөө ажахыда гаргаха гаргашануудыг нилээд дээшэлхэ, тодорхойлбол агрономическа ба ветеринарна хэрэгтэ мүнгэ һомололго эрид ургаха байна. РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет болбол мүнөө жэлдэ 2.480 шэнэ агрономическа участогуудые ба 415 шэнэ ветеринарна эмхи зургаануудые эмхидхэхэ гэһэн шийдхэбэри баталан абабэ. Ургасын, пар хахялалга ба элдүүрилгын болон намарай пар хахалгын түсэбүүдые дүүргэһэнэй түлөө, малажалай талаар түсэбүүдые дүүргэһэнэй ба үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө агрономууд ба ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдтэ Үгэхэ шангуудта мүнгэ һомололго 3 дахин шахуу дээшэлүүлэгдэ. Мүн тэрэштэлэн совхозуудта, иланганаа тракторнуудыг ба хүдөө ажахын машинануудай паркые Үргэдхэхэ ябадалда мүнгэ һомололгын ехэхэн ургалта хараалагдана.

Колхознинуудыг ба совхозуудай хүүдэлмэрилэгшэд болбол мүнөө жэлдэ хүдөө ажахын хүүдэлмэринүүдые богонихон болзоо, агротехническэ Үндэр хэмжээндэ үнгэргэжэ, өнөөнэй Үндэһэ һуури дээрэ үлэмжэ Үндэр баян ургаса туйлаха ба гүрэнэйнгөө урдахи бүхы уялгануудые саг болзоо соонь дүүргэхын тулда бүхы хүсэ шадалаа гаргаха ехотой.

Харуулһан бэ тинхэдэ 1 миллион 846 мянга түхэриг гү, али бюджедээр ба талагдаһан суммаһаа 3 дахин үлүү дотани абаһан байна.

Театрнуудай хүүдэлмэриг байгаа хүлеэжэ һууха практикые үсадхахын тулада гүрэнһөө Үгтэдэг дотани эрид хаһагдана. Ажалшадай депутатуудай Советүүдэй гүйсэдхэхэ комитет болон театрнуудай Үйлэдбэриин финансова түсэбүүдые дахин харьжа үзэхэ, тэдэнэрэй олзые дээшэлүүлхэ ба гаргашые багадахаа ябадалые хамгаха болон театрнуудые бэеэ даажа хүдэлмэрилхэ ябадалда шилжэн оруулха ехотой болоно.

Үлүүрые хамгаалгада мүнгэ һомололго Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ ороходоо 1.036 миллион түхэригөөр дээшэлүүлэгдэнэ. Энэ суммэ соohоо городской больницануудые 9,4 мянган койкоор, хүүдөөгэй больницануудые 5,8 мянган койкоор ба городой болон хүдөөгэй яслинуудые 13 мянган һуурилар Үргэдхэхэ гэжэ хараалагдана.

Нютагай бюджедүүд

Пүхэд депутатууд! Хизаарнууд, областнуудыг ба автономна республикануудай ажахые һургээн бодхоохо ба хүргөөхэ хэрэгтэ нютагай бюджедүүд шухала үүрэг эзэлнэ. Эдэнэр хадаа нютагай ажахые ба социальнэ-культурна эмхи зургаануудай Үргэн сетние финансова ресурснүүдээр хангахэ ехотой болоно.

1948 ондо нютагай бюджедүүд 36.990 миллион түхэригэй суммаар таанадай баталамжэ табигдана. Энэ сумма хадаа Үнгэрэгшэ жэлэй нютагай бюджедүүдэй хэмжээнһөө 2.318 миллион түхэригөөр Үлүү гарана.

РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет болбол область, хизаар, республиканска мэдэлэй город ба автономно республика бүханэй талаар 1947 оной бюджедэй дүүргэлтэ тухай гүйсэдхэхэ комитедүүдэй ба автономно республикануудай Министрнүүдэй Советүүдэй тоосоото өлидхэлнүүдые соноһоон байна.

Эдэ тоосоонуудые хаража Үзэлгэ дээрэһөө олохи областнуудыг, хизаарнуудыг ба автономно республикануудта бюджедэй түүргэлтые хүтэлбэрилгэ һайжараа гэжэ мэдэгдэбэ. 1947 ондо 55 хизаарнуудыг, областнуудыг, республиканска мэдэлэй городуудыг автономно республикануудыг бюджедэй оршонуудые дүүрэн гүйсэдхэһэн ба үлүүлэн гүйсэдхэһэн байна. Энэнэй урда бюджет дүүргэлтын талаар гэгдэжэ ябаһан хадэ хадэл областнуудыг ба городуудыг энэ жэлдэ нилээд һайжаралта туйлаһан байна. Тодорхойлбол, тэдэнэй тоодо, Новосибирск город, Алтайска хизаар, Свердловск область, Буряат-Монголой автономно республика оролсоно.

Гэбэшье Саратовска, Архангельска, Калужска, Курганска ба Ярославска мэтын финансова хүүдэлмэрилгэ тоологгүй ба хэлэн жэлэй турша соо бюджедэй оршо ба гаргашануудай дүүргэлтые хангалагтүй инмэ областнуудыг үшөө бии байнаар. Эдэ областнуудай облисполкомуудыг болбол өөһэдынгөө предприятинуудай олзыг дээшэлэлтые туйлаагүй, бюджедтэ түлбэринүүдэй орохо ябадалые хинаагүй, бюджедта мүнгэн зөөринүүдые зүбөөр гаргашалхын түлөө ба ажахыда арбилалтын гурим тогтоохын гүлөө гүйсэд тэмсээгүй байна.

Саратовска, Архангельска Калужска, Курганска ба Ярославска облисполкомуудыг болбол бюджедэй дүүргэлтэдэ хандалгаа үндэһээрынь хубилгаха ехотой.

Бюджедэй дүүргэлтын талаар зарим областнуудай гээдэжэ Үргэлжэлһөөр байна ябадалда финансныудай Министерство зөмэтэй гэжэ мэдэрхэ шухала. Финансныудай Министерство хадаа ехэнхидээ бюджет тобилгаар оролдожо, нютагуудта бюджедэй дүүргэлтэ тухай анхаралаа гүйсэд табидаг гүй байгаа гэжэ РСФСР-эй Верховно Советэй нэгэдэхи сесси дээрэ депутатуудыг тон зүб заӓан байна. Министерство болбол эдэ зүб заабаринуудые анхаралдаа абаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ нютагай финансова органуудта туһаламжа Үзүүлхэ ба шалгаха талаар хүдэлмэри шангадхагдаһан байна. Тиигэбэшье, тон бага юумэн хэгдэ РСФСР-эй финансныудай Министерство болбол РСФСР дотор бюджедэй дүүргэлтын жэшээтэ һайнаар табигдахын тулада, нютагай финансова органуудыг өөһэдынгөө хүдэлмэри ба ажал-ябуулгые саашадань һайжаруулхын тулада бүхы хэмжээнүүдые абаха байна.

Хиналта-шалгалтын хүдэлмэри

1947 ондо финансныудай Министерствын хиналта- шалгалтын аппарат болбол 118 мянган шалгалта хэһэн, тэрэ тоодо предприятинуудыг ба ажахын организацинуудай финансово-ажахын ажал-ябуулгада 21 мянган шалгалта хэһэн байна. Эдэ шалгалтануудыг болбол ашаг Үрэгүй ба хуули бусаар гаргаһан 322 миллион түхэригэй гаргашануудые элирүүлһэн, бюджедтэ оруулха түлбэринүүдые 176 миллион түхэригөөр һаатуулһан ябадалые олоһон ба мүн бусад буруу ябадалнуудые тодорхойлһон байна. Эдэ буруу ба хорото һадэлгэ хэһэн хүнүүд хэһэгдэһэн байха юм.

Финансныудай министерствын аппарат болбол олон эмхи зургаануудыг ба организацинуудта шалгалта хэжэ Үшөө шададагүй ба бүхы бюджедүүдэй дүүргэлтын шалгалтые хангадагүй байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй болоно. Жэшээлхэлэ, Курганска областнин 41 районно ба городской бюджедүүдэ 1947 ондо ородоо 16-ниинь шалгалтада ороһон, тинхэдэ 689 хүдөөгэй бюджедүүдэ —миил 337-ниинь шалгалтада ороһон байха юм. Ульяновска областьдо районно ба городской 35 бюджедүүд бүхы үнгэрэгшэ жэл соо ородоо 6 шалгалтада ороһон ба тинхэдэ 562 хүдөөгэй бюджедүүдэ—миил 259-ниинь шалгалтада ороһон байха юм.

Ведомство доторой хиналта илангаяа муугаар хүдэлмэрилнэ. Тодорхойлбол, гэр байрын-гражданска барилгын Министерство болбол тэрэнэй мэдэлдэ байһан организацинуудай 60 процентһээ дээшынь Үнгэрэгшэ жэлдэ шалгажа Үзөөгүй байна. Министерствонууд болбол мэдэл дороо байһан газарнуудта хиналтын хүдэлмэрие Үндэһөөрынь һайжаруулжа, тэрэнние ажахыгаа арбилалтатайгаар гаргашалхын тулда ехотой.

Пүхэд депутатууд! 1948 оной РСФСР-эй гүрэнэй бюджет болбол Российска Федерацийн арадуудай ажа-амидаралай интересүүдтэй гүйсэд тааралдаха байна.

Российска Федерацийн арадууд болбол энэ жэлдэ ехэнүүд ба орео нарин зорилгонуудые өөһэдынгөө урда табинхай. Манай республика болбол эдэ зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлжэ шадаха, республикын арадуудыг агууехэ ород арад түрүүтэйгээр социалистическэ Эхэ орондоо алба хэлгын гайхамшагта шэнэ шэнэ Ульгэр жэшээнүүдые харуулха, Советскэ Союзай хүсэ шадал ба алдар солые Үшөө дээшэлэ Үргэхэ байһандань ажаг һэжэг байхагүй.

Гүрэнэй бюджедые амжалтатайгаар дүүргэлтэ болбол манай бүхы арадай ажахын хүгжэлтые түргэдхэхэ, ажалшадай амгалан тэнүүн байдалай ба культурын саашанхи ургалтые хангаха, дайнай һүүлэй сталинска табанжэлые саг болзорһоонь урид гүйсэдхэхэ ябадалда туһалха байна. Энэ хэрэг дээрэ большевигүүдэй партиар, манай агууехэ вождь ба багшэ нүхэр Сталинаар хүтэлбэрилүүлһэн бүхы советска арад шэн зорилгтойгоор ажаллажа байна. (Үнэн удаан Үргэлжэлэн альгаташалган).

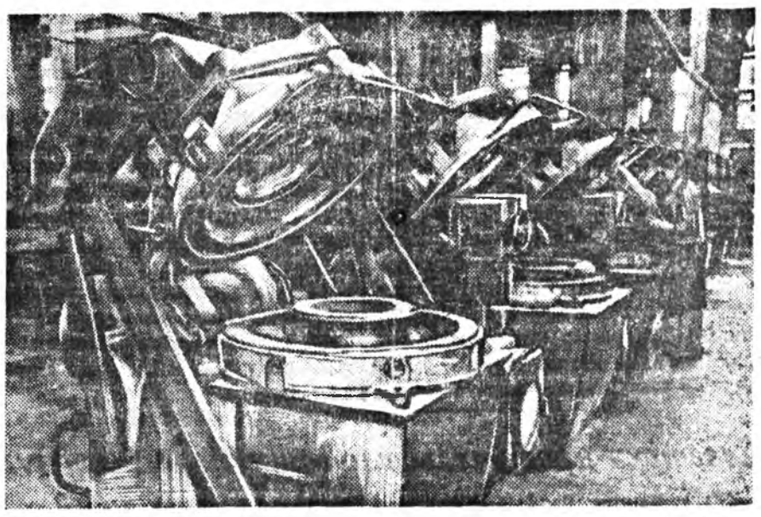

Ереванска шининэ завод.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: автомобильна мөөринүүдые хэблэн гаргалаг цех.
ТАСС-эй фотохроника.

Хабарай тарилгада бэлэдхэл

Энэ бригада МТС соо туруулбэ

Энэнһээ урда тээ Дэдэ-Худапай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан Чесаныи МТС-эй тракторна бригада ходо гээгдэжэ ябагша һэн. Ушарынь хадаа тус бригада заһабарилгые муугаар Үнгэрэгдэг, тракторнуудай хойноһоо техническэ харууһа хэхэ гурим сахидагтүй байһан дээрэһээ халуун хүдэлмэриин Үедэ машинануудаа Үргэлжэ эбдэдэг байгаа. Бригадын өөдэлхөө болиһон шалтагаанинень мэдэгдэ байхадаа, МТС-эй дирекци ба партийна организаци тэрэнэй бригадирые сүлөөлөөд, МТС-эй дүүшэлтэй трактористнуудай нэгэн бо... о Иннокентий Петрович Агапитов гэгшые энэ тушаалда томилһон байна. Тэрэнһээ хойшо энэ бригадын хүдэлмэри онсо шалгаржа эхилээ.

Бригадые хүтэлбэрилэгшэ Агапитов бүхы трактористнуудай жаяг заршамые шангадхажа, хүн бүхэнэй даалгабарие дүүргүүлхын түлөө онсо ашараалаа табиһан байха юм. Трактористнуудыг Андриевский, Дураков, Курпкалов гэгшэд өөһэдынгөө ажалда Үнэн сэхээр хандадаг болоо. Заһабарилгын Үедэ эдэ трактористнуудыг түрүү ажалаараа тусгаар шалгарһан байха юм. Байгша оной мартын 5-да тус бригада трактор болон хүдөө ажахын прицепной машина зэмсэгүүдые заһабарилха жалэйнгээ түсэбые сүм дүүргэжэ, МТС соо түрүүлбэ.

Республикынгаа 25 жалэй алдарта ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр уттахын түлөө энэ бригадын бүхы трактористнуудыг социалистическэ мүрысөөндэ үшөө соогтойгоор оролсоһон байна. Тиихэ зуураа 1948 ондо ойн баярай Үндэр ургаса хуряаха уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө харьяата колхозойнгоо полинуудыг дээрэ агротехническэ хамжээ-ябуулганууды эмхитэйгээр Үнгэргэжэ байха юм.

В. Моннегов.

Үндэр ургасын түлөө бодото тэмсэл

Бүхэреспубликанска социалистическэ мүрысөө үүсхэһэн Түнхэнэй МТС-эй коллектив трактор машинануудай заһабарилгые болзорһоо урид дүүргэжэ, халэһэн Үгэлөө хүсэд хүрэһэн байна. Поли дээрэ хэзээгүй гарахаар бэлэн болоһон энэ МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа 25 жалэй ойн урда тээхи мүрысөөндэ гүнзэгы баярлалгаар оролсожо, үндэр ургасын түлөө бодотоор тэмсэхэ гэһэн зорилго табиба.

Халэһэн Үгэдөө ходо хүрэдэг энэ МТС-эй хүдэлмэрилэгшэд харьяата колхозуудайнгаа полинуудыг агротехническэ хэмжээ-ябуулганууды Үнгэргэжэ эбдэдэг байгаа. Бригадын өөдэлхөө болиһон шалтагаанинень мэдэгдэ байхадаа, МТС-эй дирекци ба партийна организаци тэрэнэй бригадирые сүлөөлөөд, МТС-эй дүүшэлтэй трактористнуудай нэгэн бо... о Иннокентий Петрович Агапитов гэгшые энэ тушаалда томилһон байна. Тэрэнһээ хойшо энэ бригадын хүдэлмэри онсо шалгаржа эхилээ.

Бригадые хүтэлбэрилэгшэ Агапитов бүхы трактористнуудай жаяг заршамые шангадхажа, хүн бүхэнэй даалгабарие дүүргүүлхэ, хүн бүхэнэй ажалдаа ябадалые хинаагүй, бюджедтэ түлбэринүүдэй орохо ябадалые хинаагүй, бюджедта мүнгэн зөөринүүдые зүбөөр гаргашалхын түлөө ба ажахыда арбилалтын гурим тогтоохын гүлөө гүйсэд тэмсээгүй байна.

Саратовска, Архангельска Калужска, Курганска ба Ярославска облисполкомуудыг болбол бюджедэй дүүргэлтэдэ хандалгаа үндэһээрынь хубилгаха ехотой.

Бюджедэй дүүргэлтын талаар зарим областнуудай гээдэжэ Үргэлжэлһөөр байна ябадалда финансныудай Министерство зөмэтэй гэжэ мэдэрхэ шухала. Финансныудай Министерство хадаа ехэнхидээ бюджет тобилгаар оролдожо, нютагуудта бюджедэй дүүргэлтэ тухай анхаралаа гүйсэд табидаг гүй байгаа гэжэ РСФСР-эй Верховно Советэй нэгэдэхи сесси дээрэ депутатуудыг тон зүб заӓан байна. Министерство болбол эдэ зүб заабаринуудые анхаралдаа абаа. Үнгэрэгшэ жэлдэ нютагай финансова органуудта туһаламжа Үзүүлхэ ба шалгаха талаар хүдэлмэри шангадхагдаһан байна. Тиигэбэшье, тон бага юумэн хэгдэ РСФСР-эй финансныудай Министерство болбол РСФСР дотор бюджедэй дүүргэлтын жэшээтэ һайнаар табигдахын тулада, нютагай финансова органуудыг өөһэдынгөө хүдэлмэри ба ажал-ябуулгые саашадань һайжаруулхын тулада бүхы хэмжээнүүдые абаха байна.

Нюдэ далдалха ябадал юундэ хүргэнэб?

Хабарай тарилгын эхилхэ болзорой гаваа орожо ерэһэн болобошье, Баргажанай аймагай зарим колхозуудыг тэрээндэ ямаршье бэлэдхэлгүй, задагай зайдан байнаар. Энэ нютагай Үтэгжүүлгэнүүдые бэлэдхэхэ хүдэлмэринүүд илангаяа ехэ таһалдалда оронхой. Гансахан наг шэбхэ шэрэлгэ дээрэ абаад Үзэхэ болоо юм һаа, түсэбөө ородоо 41,5 процент дүүргэһэн байха юм. Диилэнхи колхозуудыг бүхэли Үбэлдөө минин байжа, саһа тогтоохо түсэбүүдээ таһалдуулһан байна.

Аймаг дотор тарилгада хэрэглэгдэхэ хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдэй заһабарилга мүнөө хүртэр дүүргэдээдүй. Хэтэрхэнээ, зарим колхозуудыг хомут тоногуудай заһабарилгые Үшөө эхилээдүй байнаар. Хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдэй заһабарилга дээрэ нюдэ далдалһан ябадалнуудыг Үзэгдэбэ. Жэшээлхэдэ. Сувинска сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (правленин түрүүлэгшэ нүхэр Божевин) 25 плуг заһабарилаабди гэжэ мэдэсэһэн байгаа. Үнэн байдалынь шалгаад Үзэхэдэ, эндэ ородоо 10 плуг заһабарилагдаһан байба. Тэрэшэлэн «Большевик», «18 Партсъезд», Ленинэй нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэринүүд тушаа хүдөө ажахын таһагта хуурмаг мэдээнүүдые хүргэдэг байһаннинь элирбэ.

Имагтал нюдэ далдалха ябадалай гараһан дээрэһээ баргажанайхид мүнөө хүртэр хабарай тарилгада хүсэд бэлэн болонгүй, тэрэ шухала хүдэлмэридэ дээрэ ортолюохоо байна. Уланай сомоной Сталинай нэрэмжэтэ болон Баянголой колхозуудыг агротехническэ хэмжэ-ябуулганууды түсэбүүдые хүүргэхэ ба хүнгэн борнойгоор хүндэлэн борнойлхо хэрэгтэй. Гадна, борнойлго хэхэдээ ургасын Үндэһэ гэмтээхэгүйн тулада, борнойгоо тарианайнгаа талмай дээрэ эрьюулхэгүй, харин заатагүй тарианы хэгдээгүй газар дээрэ гаргажа, эрьюулхэ ехотой. Шабарлиг хүнгэ газар хоер удаа, хүнгэн газар нэгэ удаа борнойлогдохо байна.

Специалистын зүбшэл

Намарай хара тарианы харуулһалха тухай

Үнгэрэгшэ жэлдэ намарай хара тарианай Үндэр ургаса абаһан нилээд олон звено болон бригадануудыг республиканска хүдөө ажахын выставкэдэ хабаадалсаһан байха юм. Республикын зарим түрүү колхозуудыг намарай хара тарианай талмайнуудыг хабарай культурануудта ородоо бүри ехэ ургаса абадаг байна. Манай эндэхи сагай уларилай байдалда таарагдаг намарай хара тарианай эгээл һайн сортнь «Улинская» болоно. Онохоёр гүрэнэй селекционно станциин гаргаһан энэ сорт болбол хэрнье муу хүрьһэтэй газарта ургадаг эрхим сорт юм.

Намарай хара тарианай Үндэр ургаса хуряалга хадаа тэрэнэй хойноһоо харууһа һайнаар эмхидхэнэнһээ болодог байна. Тиимэһээ, хабарай үедэ тэрэнэй хойноһоо инмэ харууһан хэгдэхэ ехотой юм гэбэл: саһа тогтоолгодо хэрэглэһэн модо мүшэрһөө сэбэрлэхэ. эртын борнойлго хэхэ болон нэмэлтэ тэжээл Үгэхэ гэхэ мэтэ болоно.

Саһанай ехэер хайлаха Үелэ (мартын 20) намарай хара тарианай талмайе саһа тогтоолгодо хэрэглэһэн модо мүшэрһөө сэбэрлэхэ ба томо-томо хүрнүүдые тараажа хаяха шухала. Газарай хүсэд гэдээгүй байхада (мартын эсэс), эртын борнойлгын урда тээ, намарай хара тарианда нэмэлтэ гэжээл үгэхэ хэрэгтэй. Тэрээндэ нимэ Үтэгжэлгэнүүд орохо юм гэбэл: га бүринин 5—8 тонно, парнигай хуушан наг шэбхэ шубуунай аргал 5—6 центнер бэ хара хүрьһэтэй газарта үшөө гурба-табан центнер Үнһэн гахэ мэтэ. Дээрэ дурсагдаһан Үтэгжүүлгэнүүдые тарианай талмай дээрэ жэгжэхэнээр тараахэ хэрэгтэй. Хэрбээ жэгдэ бэшээр тараагаа һаа, Үтэгжэлгын бүшмэгөө гү, али шэнгэнһээ болохо тариан тон муугаар ургадаг байха юм.

Эртэ хабарай борнойлго болбол намарай хара тарианай ургасые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ нилээдгүй туһатай хэмжээ-ябуулга болоно. Энэ хадаа хүрьһэнэй хэлньые абдэжэ, тарианай газарай шинг нойгоо бариха, мүн шэнэ гараһан ургасын түргэнөөр бэжэхэ болон бог бурта үбһэнүүдтэй тэмсэхэ ябадалые хангадаг байна. Газарай хүрьһэнэй 8—10 сантиметр гэдээд, борнойн шүдэнэ пяалдахагүй, хүсэд һаараһан хойнонь борнойлгые хоер-гурбан удэрэй турша соо хэжэ дүүргэхэ ба хүнгэн борнойгоор хүндэлэн борнойлхо хэрэгтэй. Гадна, борнойлго хэхэдээ ургасын Үндэһэ гэмтээхэгүйн тулада, борнойгоо тарианайнгаа талмай дээрэ эрьюулхэгүй, харин заатагүй тарианы хэгдээгүй газар дээрэ гаргажа, эрьюулхэ ехотой. Шабарлиг хүнгэ газар хоер удаа, хүнгэн газар нэгэ удаа борнойлогдохо байна.

Д. Лесин, агроном.

Чехословакиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Ян Масарик наһа бараба

ПРАГА, Мартын 10. (ТАСС). Чехословацка телеграфна агентство болбол Чехословакиин Министрнүүдэй Советэй Президиумэй дээро дурсагдаша официальна мэдээсэлые толилобо: «Эхэ оронойнгоо ба ардайгаа ажана һайн байдалай түлөө өөрынгөө амине хороохо гэжэ мэдээ алдажа байха зуураа шиидэһэн байгаа еһотой гэжэ тухайлагдана. Интэжэ тратическаар наһа барахынгаа нэгэ хоног урда тээ, тэрэшэлэн урда үдэшынь Масарикын һанал сэдьхэлынь хүдэлжэ байһан янзагүй байгаа. Харин хэзээ хэзээнэйхидэл адли эдэбхитэй ба соготой солбон байһан юм. Энэ ушар тушаа тодорхой мүрдэлгэ ябуулагдажа байна».

Советскэ правительство гашуудалаа мэдүүлбэ

ПРАГА, Мартын 10. (ТАСС). Чехословакидахи Советскэ Союзай хэрэгүүдэй өтигэмжэтэ Бодров гэгшэ гадаадын хэрэгүүдэй министерствын статс-секретарь Клементис гэгшэтэй уулзажа, Масарикын наһа бараһан тушаа советскэ правительствын гашуудалые мэдүүлбэ.

Американска солдадууд Венэдэ һэнгэргүй аяг ааша гаргана

ВЕНЭ, Мартын 10. (ТАСС). Венэдэ американска 4 солдадуудай хулиганска аашаа гаргаһанай тухай «Эстеррейхише Цейтунг» газетэ мэдээсэнэ. Мартын 7-ой үдэшэлэн тадөнэр советскэ гражданка Ворошина гэгшые дээрэмдэхээ һанаһан байгаа. Юуб гэхэдэ, хутагаар занажа байжа тэрээнэй пальтое абахаяа хүсэһэн байнад.

Эдэ 4 хулигануд булгадаа сэрэгэй патрульнуудаар арестовалагдаба. Венэдэхи советскэ комендатура дээрэ дурсагдагша американска сэрэгэйхидэй хулиганска аашые буруушаһан буруушаалгые американска командованида ябуулба.

США-гэй сенадта „Маршаллай түсэбые" зүбшэн хэлсэлгэ

ВАШИНГТОН, Мартын 8. (ТАСС). Мартын 9-дэ Сенадта үгэ хэлэжэ, «хохидол гарзатай ба дайн сэрэг бии болгогшо Трумэнэй докториные» болон «Маршаллай түсэб» тухай хуулиин проектые буруушаагаад, тус хуулиин проектын орондо һая Уоллес гэгшын табиһан программын еһоор Европодо туһаламжа үзүүлхэ тухай хуулиин проектые өөрынгөө талаһаа дурадхахамни гэжэ протрессивнэ сенатор—демократическа партиин гишүүн Тэйлор (Айдахо штатһаа) гэгшэ мэдээсэбэ. Нэгэдэмэл нацинуудэй организацие тоотгүйгоор тойрожо гараха, дэлхэйе зурилдүүлэн таһалха ба шэнэ дайнда асарха «Маршаллай түсэб» тухай хуулиин проектые орходоо, харин Нэгэдэмэл нацинуудэй организациин устав дээрэ үндэһэлһэн Тэйлорой хуулиин проект болбол «Уласнооронды хани барисаанай ашаар өб найрамдалые дэмжэһэн» ябадал болохо байгаа гэжэ Тэйлор мэдүүлбэ.

Мартын 8-да сенадта «Маршаллай түсэб» тухай хуулиин проектые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлбэ. Советскэ Союзда ба Зүүн Европын бусад оронуудта өд бараануудые ябуулга «Маршаллай түсэбые» бэелүүлгэдэ һаад хэхэ байгаа юм һаань, тэдэ аашануудые хоримжолхо эрхэ түлөөлэлтые худалдаа-наймаанай министртэ олгохо гэһэн сенатор Ноуленд (демократ, Калифорни штатһаа) гэгшын заһабари абтаһан байба. «Маршаллай түсэбые» бэелүүлхын тулада али нэгэн янзын эд бараан дутана гэжэ министрын тооложо байгаа юм һаань, тэрэ түсэбэй еһоор туһаламжа абадагүй европейскэ ямар нэгэн орондо экспорт гаргалга зүбшөөгөө һаань, худалдаа-наймаанай министерство болбол туһаламжа абадагүй оронуудта тэдэ дутамаг бараануудые эльгээхэ ябадалые дүүрэнэр гү, али зарим хүбярнь болюулха эрхэтэй гэжэ энэ заһабари соо хэлэгдэнэ. Гэбэшье, худалдаа наймаанай министр хадаа Холбоотой Штадуудэй национальна ашаг туһада таарамжатай гэжэ һанаад байгаа һаа, тэдэ эд бараанай экспертые баталжа шадаха байна. Тиин Ноуленд гэгшын дурадхаһан заһабари худалдаа-наймаанай министртэ Үргэн эрхэ Үгэнэ.

«Маршаллай түсэбэй» еһоор Холбоото-Штадуудһаа худалдажа абтаһан эд бараанай 50 процентһээ доошо бэшые туһаламжа абалаг оронуудта американска суднануд дээрэ тээжэ эльгээхэ ябадалые хангахын тулада «Маршаллай түсэб» бэелүүлгые хүтэлбэрилэгшэ хүн хэмжээ абаха еһотой гэһэн Ноуленд гэгшын заһабариие сенат тэрэшэлэн һайшааба.

„Маршаллай түсэб" тухай асуудалаар профсоюзна конференци Лондондо нээгдэбэ

ЛОНДОН, мартын 9. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй еһоор, «Маршаллай түсэбтэ» хабаадалсагша оронуудай профсоюзна организацинуудай делегадууд мүнөөдэр тон нюусаар Лондондо сугларба.

40 шахуу делегадууд байлсаһан мүртэнь трэд-юнионуудай британска конгрессэй генсовет конференциин мандатна комиссаар шалгандаагүйдэнь, конференциде хабаалагшадай нэрэнүүдые толилхо эрхэ Үгэхэһөө арсаба.

Конференциин нюусаар үнтэрхые хангахын тулада һэргээмжэлгын хатуу хэмжээнүүд абтаһан байгаа. Делегадуудтай хэблэлэй түлөөлэгшэдэй ба фотографуудай уулзахынь сүлөөгүйгөөр, тэдээниис Транспорт-хаузда түргөөр ябуулһан байна. Конференциин заседаниин боложо байһан гэрэй тэрэ дабхарһаа бусад хүнүүд зайлуулагдаһан байгаа.

Ярмарка дээрэ

Үнэ сэн үдэр бүри химдарна

Республиканска ярмарка гурбадахи үдэрөө үргэлжэлһөөр. Республикын колхозууд ба колхознигууд хүдөө ажахын продуктнуудые үдэр бүри элбэг ехээр асаржа байна. Үсэгэлдэр холын аймагуудай — Хориин, Баргажанай колхозууд ба колхознигууд ярмаркада ерэжэ, эдеэ-хоолой зүйлнүүдые элбэгээр асарба. Мүнөө республикын 15 аймагуудай ажалшад ярмаркада хабаадалсана. Тэдэнэй дунда мухаршэбэрэйхид, тарбагатайнхид тон олоороо ерэнхэй.

Мухаршэбэрэй олон колхозууд хүдөө ажахын продуктнуудые химда сэнгээр—килограмм мяхала 20 түхэригөөр, гурил 4 түхэригөөр худалдажа, өөһэдөө ажаүйлэдбэриин эд бараа элбэгээр худалдан абана.

Рыночнэ үнэ сэн үдэр бүри доошоо бууна. Ярмаркын эхилхэ үдэрһөө мяханай сэн 34 процент дунда зэргээр доошоо бууба. Килограмм гүрил 6—8 түхэригһөө 4—6 түхэриг болобо. Мүн бусад продуктнуудайшье үнэ сэн химдарна.

Городой худалдаа наймаанай организацинууд ажаүйлэдбэриин эд бараа элбэгээр худалдана. Улан-Удын «Коминтерн» (правленийнь түрүүлэгшэ В. Е. Шварц) олзоборилгын артелиин үйлэдбэрилһэн эд бараае колхознигууд тон һайшаан, ехээр худалдан абана. Эндэ оемол хубсаһан—пальто малгай, гутал, сабхи гэхэ мэтэ зүйлнүүд элбэгээр наймаалагдана. Энэ артелиин оеһон сабхинууд 70—150 түхэриг сэнтэй. Шанар һайнтай эд бараа үйлэдбэрилэн гаргаһанайнгаа ашада тус артель үдэрэй 32—38 мянган түхэригтэ эд бараа худалдана.

Городой ажаүйлэдбэриинхид хүдөө нютагуудта хэрэгтэй эд бараанай зүйлнүүдые элбэгжүүлнэ. Тиин, механизированнэ шэлэй завод 11 мянган лампын шэл худалдаанда гаргаба.

Рыночнэ талмай дээрэ һайндэрэй түхэл үгөөнһөө үдэшын харанхы болтор үргэлжэлнэ.

М. Нимаев.

Эрхимээр наймаална

Улан-Удын модопой заводой ОРС болбол республиканска ярмаркада хэдэн мянган түхэригэй ажаүйлэдбэриин эд бараануудые ба эдеэ хоолой зүйлнүүдые асарһан байха юм. Тэндэ оегдоһон хубсаһануд, бага үхибүүлэй үмдэхэ костюм, гутал ба элдэб амһартануд элбэгээр худалдаанда гаргагдана.

Мүнөө тус заводой ОРС-һоо ярмаркадаа өмхидхэгдэһэн магазинай (даагшань нүхэр И. Ландин) эд бараанай эрьесэ юрын үдэрнүүдтэ орходоо 4—5 дахин ехэ болонхой. Жишээнь, ярмаркын урда тээ үдэр соо 9—10 мянган түхэригтэ эд бараан худалдагдаг байгаа һаа, мүнөө 50—55 мянган түхэригтэ худалдагдана.

О. Иванов.

Республикын һонинууд

Март соо 60 лекци уншагдахань

Улан-Удын Горгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй өмхизургаануудай хэрэгые эрхилхэ таһатай дэргэдэхи лекционно бюро февраль һара соо городой предприятинуудта эмхи зургаануудаар 40 лекци уншалга эмхидхэһэн байна. Жишээлхэдэ, паровозобүтээлгын заводой цехүүдтэ 8 лекци, гүрэнэй завод, мяханай комбинадай цехүүдтэ мүн тэды шэнээн лекцинүүд уншагдаһан байха юм.

Байгша март һараа алдэб темээтэй 60 лекци уншагдахаар түсэблэгдэбэ. Лекционно пропаганда ябуулха хэрэгтэ штатнабэшэ лекторнүүд нүхэд Белоусова, Тюшев (пединститут), Волосков ба бусад эдэбхитэй-гээр хабаадалсашад.

Һонирхолтой лекци

ВКП(б)-гэй Заиграйн айкомой партхабинет соо партиин обкомой штатна бэшэ лектор нүхэр К. М. Малаев «Шүүмжэлэл ба өөрынгөө шүүмжэлэлгэ болбол советска обществын хүдэлхы хүсэн» гэһэн темээр лекци уншаба. Лекциие 100 гаран хүн шагнаба. Тэдэнэр лекторһээ олон зүйлэй асуудалнуудые һураажа, хангалтатай харюу хүлеэбэ.

М. Елизаров.

Сэрэгэй таһагые даагшадай семинар-зүблөөн

Мартын 1-һээ 6 болтор ВКП(б)-гэй Обкомдо ВКП(б)-гэй торкомуудай, айкомуудай, райкомуудай сэрэгэй таһагые хаагшанарай семинар-зүблөөн үнгэргэгдэбэ. Тус зүблөөндэ облвоенком полковник нүхэр Рязанцев, БМАССР-эй социальна тэдхэмжын Министр нүхэр Точилов ба бусад хабаадалсаба.

Зүблөөн дээрэ «Сэрэгэй таһагуудай хайнай һүүлэй үедэхи жэлнүүдтэ хэһэн хүдэлмэри тухай» асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй Заводской райкомой, Яруунын айкомой ба Бабушкинска горкомой сэрэгэй таһагые даагшанарай элидхэлнүүдые дуулабад.

Удаань, зүблөөндэ хабаадагшад болбол хүдөө нютагуудта оборонно-нитын ба физкультурна хүдэлмэриие хайшан гэжэ ябуулжа байһан тухайгаа өөһэдынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэлые андалдалсаһан ба мүн элэб темэнүүдээр хэлэгдэһэн лекцинүүдые шагнаһан байна.

Эдэнэр болбол Улан-Удэ городой томо томо предприятинуудта экскурси хэжэ ябаба.

П. Балуров.

Колхозой түрүүлэгшэнэрэй ээлжээтэ семинар

Хориин аймагай центр дээрэ хүдөө ажахын артельнүүдэй түрүүлэгшэнэрэй 5 үдэрэй ээлжээтэ семинар һаяхан үнгэргэгдэбэ. Семинарта 19 түрүүлэгшэнэр хабаадалсаба.

Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд семинарта байха зуураа ВКП(б)-гэй түүхын хуряангы курсын 4-дэхи ба 5-дахи бүлэгүүдые үзэбэ. Мүн «Хүдөө ажахын артелиин Устав болбол колхозно ажабайдалай нангин хуули» гэһэн элидхэл ба «Һая гараһан нарай малай үбшэнүүд ба тэрээнтэй тэмсэхэ хэмжээнүүд», «Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые механизациилга — колхозно полинуудһаа үндэр ургэса хуряалгын үндэһэ һуури» гэхэ мэтэ бусад темэнүүдээр лекцинүүд уншагдаһан байна.

Гадна, тэдэнэр республикын 25 жэлэй ойдо бэлэдхэл тухай ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой бюрогой тогтоолые һайтар шудалаад, алдарта ойе ажалай үндэр амжалтануудаар угтаха гэһэн социалистическэ уялгануудые абабад.

Үнэтэ олзо

Хизаарые шэнжэлхэ Улан-Удын музейдэ нурбэ гэжэ айхабтар мантагар бухын толгойн урда духын яһан—научна талааараа тон ехэ үнэтэ экземпляр асарагдажа табигдаба. Энэ толгойн хохимой яһан Бэунтын аймагта мүнхэдөө хүрэшэһэн газар дороһоо малтагдажа гаргагдаһан байна. Толгойн нюдэнһөө доошонхи хубинь бүтэн байгаагүй. Гансахан толгойн дээдэ талын яһан хоер томо өбэртээ үлэһэн байха юм. Газаадахи торхотоео зандаа үлэһэн өбэрнүүдынь нэукада онсо үнэтэ зүйл болоно. Юуб гэхэдэ, толгойн иимэ хохимой яһанууд мапай хитаарта яһала олон олдодог, гэбэшье, өбэрнүүдайнь торхо ходоодоо үгы байдаг. Тэдэ амитадай өбэрэй торхо түргэнөөр үмхиржэ, манай үе хүртэр байжа шададагүй.

Толгойн олдоһон яһан хоер өбэрнүүдтээ 2 пүүд хэмжүүртэй. Эбэрынь утаараа 115 сантиметр, бүдүүгээрээ 46 сантиметр болоно. Хоер өбэрэй хооронтохи зай эгээн үргэн газаараараа 130 сантиметр, гохиниһон үзүүр тээгээ 92 сантиметр, тиизэмсэгүүдые баряад агнажа байһан юм. Эдэ айхабтар томо бэ хүсэ ехэтэ амитад тон тулюур нозог байһан дээрэнээ хэбэргэнээр тэрэ үеын ангуушадай олзо болодог байба.

Эд амитадай үгы болоһон шалтагаан үшөө хүсэд элирүүлэгдээгүй. Нэгэ зарим тухайлбариин еһоор тэдэ амитад уларилай һэлгэл болоһон дээрэһээ үгы болоһон, нүгөө зарим тухайлбарэяр хадаа тэрэ үеын хүнүүд эдээниие үндэһэ таһартарынь усадхаһан байгаа тэдэг. Теэд, хэлэгдэһэн хоер ушарэй али алиниинышье тэдэ асари томо амитадай хосорһоной шалтагаанинь байжа магад.

Ф. Шулунов,
музейн ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ.

Түрүү спортивна общество

«Медсантруд» гэжэ профессиональна союзай Обком 1947 оной туршада медицинскэ хүдэлмэриилгшэдэй дунда физкультура ба спортын хүдэлмэриие үргэдхэхын тула 87.800 түхэриг мүнгэ һомолһон байха юм. Мүнөө тус профессиональна союзай тэргэдэхи «Медик» гэжэ һайн дуранай спортивна обществодо 610 гэшүүд тоологдоно. Энэ физкультурна обществын гэшүүд республиканска ба область хоорондын мүрысөөндэ саг үргэлжэ хабаадалсажа, хододоо эрхим амжалтануудые туйладаг байна. Мүнөө обществын эрхим физкультурникууд Москвада болоһон Бүхэроссийскэ мүрысөөндэ хабаадалсаад, тэндэһээ «Медигэй» Центральна Советдээр Казаньда үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадалсажа ерээ.

Мүнөө тус обществодо командануд хоорондын мүрысөөн үнгэргэгдэжэ байна. Эндэ бүхы медицинскэ эмхи-зургаануудай дэргэдэхи физкультурна командануд хабаадалсана. Мүрысөөндэ ушалгарһан эрхим командануудта ба физкультурникуудта «Медсантруд» гэжэ профессиональна союзай обкомой дамжуулгын кубок, «Медик» гэжэ һайн дуранай спортивна обществын грамота ба 4 үнэтэ бэлэгүүд үгтэхэ байна.

Колхоздо буфет эмхидхэгдэбэ

Иволгын аймагай Оронгын сельпо һаяхан «Улаан-Оронго» колхозой дэргэдэ буфет нээбэ. Энэ буфет болбол хилээмэ ба бусад эдеэ хоолой зүйлнүүдээр колхознигуудай эрилтые хангажа байна.

ЭЛДЭБ ҺОНИНУУД

★ **Рентгеновскэ ба физиотерапевтын кабинет.** Улан-Удын центральна поликлиникын дэргэдэ рентгеновскэ аппарат тодхогдобо. Эндэ һаяар рентгеновскэ кабинет нээгдэжэ, электроноор хүүгэдые үзэхэ аргатай болохонь. Мүн физиотерапевтын кабинет нээгдэхээр бэлэдхэгдэжэ байна.

★ **Колхозуудта нарайлгын гэрнүүд.** Энэ жэлдэ республика соохи колхозуудта нилээд олон нарайлгын гэрнүүд нээгдэхэ юм. Бичурын аймагай Лозовскийн нэрэмжэтэ колхоздо 2 орондой, Бага-Куналейдэ—7 ба Закаменай аймагай центр—Цажирта 4 орондой нарайлгын гэрнүүд нээгдэхэ байна.

★ **Каротинова тоһон ба конфект.** Сэхэнгын аймагай пищекомбинат ба Улан-Удын пивын завод шасаргана (облепиха) жэмэсһээ каротинова тоһо болбосоруулан гаргаха аргые шудалба. Мүнөө эдэ предприятинууд каротинова тоһо ехэ ехээр гаргажа захалаа. Шасарганын тоһон болбол эдеэ хоолой ба эмнэлгын хэрэгтэ ворюулагдадаг байха юм.

Мүн шасарганаар конфектэ үйлэдбэрилхэ туршалга хэгдэбэ. Энэнь һайн үрэ үгөө.

★ **100 центнер загаһан.** Прибайкальска аймагай «Свободный путь» гэжэ загаһа барилгын колхозой нүхэр Страховай бригада Катскель нуурһаа нэгэ губшалгаар 100 центнер загаһ татажа гаргаба.

Фельетоной

Хур хурай дараа гү, худал үгын тухай гү

«Энэ юун гээшэб? » — гэ... лэб ушарай тайлбари олдохо... Теэд, хуушанай хур шэбхэ мэ... нэ үүсхэл һонирхоһон дээрэ г... хүн һанадаг гээшэ.

Хурлаһан эдлэл — ходо ш... даггүй хадань «Хур өдеэн х... мэдээн һүүлгүй» гэһэн арадай... ушартай. Энлэ эдеэн тухай а... мэдээн тухай хэрэгые удхалан...

1943 оной үбэл. Дайнай үеы... жэл... юумэ бүхэнэй бүтээсэ-... шэнги байгаа. Нэгэтэ Хэжэнгы... нэрэмжэтэ колхозой правленида... Ринчино Цырен-Даша орожо ер... тайшаг бэетэй, хашамал п... бэлэй.

— Бригадирнуд байна гүт? ... һээр, горьтойшогоор шубуун... сутлуулжархиха хэрэгтэй боло...

Мэтэр Мижидоржи, Балдандо... шубуунай аргал суглуулаад сар... гэ буланда обоолжо адхаа һан... обоолоотой аргалаа тэды центне... рүүлэгшэ Ринчино мэдээндэ орук...

Тэрэ гэһээр жэл сагуул эрэ... үнгэрбэ, Үнөөхи «обоо» байраһа... гүй... Харин түрүүлэгшэ Ринчи... жэл болоод, ажалһаа гарахада, ... ондоо Ринчино оробо. Зүгөөр Ц... бэшэ Даша-Цырен байгаа. Үнө... шье» байраһаа худалөөгүй, ту... ажал байдашье хубилаагүй. Зэ... рэ.

Гансал адли фамилитай, адли... шахуу аад, һубариһан хоер тө... лаб илгахын түлөө гэһэндэл ... гүрүүлшынхиее «томо», һүүлшы... жэ» гэһэн нэмэлтэтэйгээр хэ... шаһан байба.

Теэд, табан жэлдэ хурлаһан ... аргалшье томо байһан аад, жэ... (хур аргалай хохир болодог тө... шад мартахагүй бээ).

— Энэ юун гээшэб? — гэжэ ... шаһан хохир тухай асуудаһан... Харюудзань. «Томо Ринчино тоб... жэжэ Ринчино жэгдэрүүлээ һан, ... аманай алдуури, хэлэнэй хэблүүр... юм ааб даа» — гэжэ харуулаг... амаяа бариба.

Тэрэ «обоо» гээшэмнай гансал ... риин мэдээндэ оруулхын түлөө ... згроном Ситниковтэ харуулхын ... дэгдэһэн хохир байшоо.

Тэрэнэй сэхэ зорюулгые мэдэ... хэлэхэ юумэ үгы. Хэжэнгын хр... хын таһагта мэдээнүүд байда... ондо тэрэ колхозой шубуунай а... луулха түсэб — 50 центнер, д... 13—центнер. 1948 ондо түсэб... нер, дүүргэлтэнь январьда — 4,6... февралиин һүүлдэ—5,2 центнер.

Агротехникые болотоор ба з... түүлһэнэйнгээ жишээгээр тэрэ... үрые амһадаг еһотой. Тиимэһээ ... 1947 ондо тарианай тон бага ... ряагаа.

Б. Б...

Дулааржа захалба

Мартын түрүүшын арбан хоно... дулаан уларил байжа, агаарай ... дунда зэргын температура үнгэр... лэйхиһээ 8 градус дээшэ гү, ... нүүдэй нормын дундын хэмжээ... дусаар дээшэ болоо. Үдэрэй т... Улан-Удэдэ, Кабанскда, Мухарш... градус ба Кяхтада. Горячинск... жанда 5 градус, Сэлэнгэдэ, Хор... ново-Озерскдо ба Түнхэндэ 6 г... лаан байба.

Һүнийн сагта Кяхтада 26 гра... даринодо 30 градус хүйтэн б... жэлэйхидэл адли дулаан уларил... 1935 онуудай мартын түрүүш... хоногто үзэгдэһэн байха юм.

М...

Харюусалгата ред...
Д. Д. ЛУБСА...

Республиканска радиодамжуулгын программа

Мартын 14.

7.00—Радиогимнастика. 7.20—республика доторхи һүүлэй мэдээсэлнүүд. 7.45—инструментальна хүгжэмэй концерт. 8.00—Республиканска газетэнүүдэй материалнууд. 8.35—8.58—Ф. И. Шаляпинай концерт. 16.00 — 17.00 — литературно-хүгжэмтэ дамжуулга (городской радиосетеэр). 19.00 — һургуулиинхидай захилаар концерт. 19.30—Радиокомитедэй симфоническа ансамблиин концерт. 20.00 — Научна темэтэй дамжуулга (бурят-монгол хэлэн дээрэ). 20.15 — Островскийн «Өөһэдын хүн хадаа ойлгосоно бэзэбди» гэһэн пьесээр дамжуулга. 21.00 — Е. Митахиновай «Ярмак дээрэ» гэжэ очерк. 21.15—22.15 — Радиошагнагшадай захилаар концерт.

Мартын 15.

7.00—Радиогимнастика. 7.20—Республика доторхи һүүлэй мэдээсэлнүүд. 7.45—Захаров ба Массалитинов гэгшэдэй дуунууд. 8.00—Колхознигуудта зорюулһан дамжуулга (бурят-монгол хэлэн дээрэ). 8.15—Добровольскийн «Боро шинельтэй гурбан» гэжэ повестие уншалга. 8.35—8.58—Баруунай композиторнуудай оперноо отрывогууд. 19.00—Үхибүүлтэ зорюулһан дамжуулга. «Өөрынгөө республикые шудала» гэһэн хөөрэлдөөн. 19.15—Үхибүүдтэ зорюулһан дамжуулга (бурят-монгол хэлэн дээрэ). 19.30—Радиокомитедэй хорой концерт. 20.00—«Комсомол—ойн ургэсын тэмсэлдэ» гэжэ залуушуулда зорюулһан дамжуулга (Заиграйһаа трансляци). 20.15 — Ород симфоническа хүгжэм. 20.30 — «Заводской комитет, стахановцуудые хайшан гэжэ ургуулнаб» гэһэн дамжуулга (бурят-монгол хэлэн дээрэ). 20.45—концерт. 21.00—колхознигуудта зорюулһан дамжуулга «Хайшан гэжэ тарихабибди» гэһэн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ П. Ф. Рженевой выступлени. 21.15—Хүгжэмтэ антракт. 21.20—Республика доторхи һүүлэй мэдээсэлнүүд. 21.35—Хүгжэмтэ антракт. 21.40—21.55—ТАСС-ой материалнууд.

БМАССР-эй нютагай ажаүйлэдбэриин Министерствын аппаратта хүдэлмэрилхэ бухгалтер-ревизор, инженер-нормировщик, һайн дуршэлтэй машинистка хэрэгтэй болоод байна.
Адресынь: г. Улан-Удэ, Дом Советов ком. № 104.

БМАССР-эй Элүүрые хамгаалха Министерствадэ экономист-түсэблэгшэ, бухгалтер, барилгын технигүүд ба бухгалтер хэрэгтэй болоод байна.
Адресынь: г. Улан-Удэ I-й Дом Советов I-й этаж, ком. № 43.

МҮНӨӨДЭР КИНОТЕАТРНУУДТА

«Прогресс»—«Цитадельдэхи ажабайдал»
«Эрдэм»—«Гайчи»

Улан-Удын городской электростанцида кочегарнууд, мотористнууд, нүүрһэнэй складай хүдэлмэришэд, үнэһэшэд, дежурна монтернууд, электросчетчиклэсарьнууд ба дежурна инженернүүд хэрэгтэй болоод байна. Эндэ байраар хангагдаха юм. Энэн тухай мэдэхэ адресынь: г. Улан-Удэ, ул. Социальная № 2/20 ГЭС-эй кадрнуудай таһагта.

Улан-Удэ городой Сталинай рэмжэтэ улицын № 47-до б... „ПОБЕДА" гэжэ промартель будалгын мастерской болбо... һач пальто будаха ба хи... кээр элдэб хубсаһа сэбэрлэхэ м... нууды абана.
Эндэ захилнуудые үдэр үглөөнэй 8 часһаа үдэшын ... хүртэр абана.
Читинскэ улицын № 35-д... гаа сапожно мастерской ... Папанинай улицын № 5-да ... ерээд, ажаһуугшадаа арт... материал дээрэ захилнуудые ...
Ленинэй улицадахи мэр... тэдэй байрын байшанда ювел... һиилэлгын ба уралан гоёолги... терской шэнээр нээгдэбэ.

РЕСПУБЛИКАНСКА ГАЗЕТЭНҮҮДЫЕ ЗАХИЖА УНШАГТЫ

„БУРЯТ-МОНГОЛЬСКАЯ ПРАВДА" жэл соо 60 т... риг, 6 һара соо 30 түхэриг, 1 һара соо 5 түхэриг.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН" жэл соо 60 түхэриг, 6 һара соо 30 түхэриг, 1 һара соо 5 түхэриг.

„БЛОКНОТ АГИТАТОРА" гэжэ журнал (жэл соо ... номер гарана) жэл соо 9 түхэриг, 6 һара соо 4 түхэриг 50 м... гэн, 1 һара соо 1 түхэриг 50 мүнгэн.

Захилгануудые бүхы Союзпечатиин таһагуудта ба хэлхэ-хол... ной почтын таһагуудта абаха байна.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ, Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: ответ. редактора—23, АТС—1-80, зам. редактора—23, ответ. секретаря—3-23; отделов: партийной и комсомольской жизни, сельского хозяйства—3-23 (2зв). культуры и быта, промышленности транспорта—4-52; писем трудящихся, внутренней информации и переводов—4-52 (2 зв), объявлений—2-64 (2 зв). Для междугородних переговоров — 1б.

П—00313. Типография Государственного газетного издательства при Совете Министров Тираж 1...